UDIJSKA K
A

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto X. - Štev. 79 (2698) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr. TRST, sobota 3. aprila 1954 Cena 20 lir

LADJEDELNIŠKI DELAVCI SO VČERAJ PONOVNO DEMONSTRIRALI NA TRŽAŠKIH ULICAH

Namesto dela in naročil za CRDA oblast poslala nad delavce policijo

Grob napad s policijskimi palicami na delavce, ki so zaman zahtevali ukinitev fašističnega sistema legitimacij, preklic sporazuma o suspenzijah in redno zaposlitev

Že nekaj let se ni več pripetilo, da bi policija s tolkači razganjala delavce, ki demonstrirajo za delo in kruh. Včeraj smo na tržaških ulicah spet bili priča takemu ravnanju policije. Ker oblasti nočejo rešiti hude gospodarske in socialne krize, ker nočejo dati delavcem dela, so pognali nanje svojo policijo. Toda s policijskimi tolkači se kriza ne rešuje, z njimi ni mogoče nasititi nikogar, ki zahteva delo in kruh. S takimi sredstvi dosežejo oblasti le to, da se bolj ogorčijo delavstvo, ki je zaradi brezvestnega ravnanja ravnateljstva CRDA in njemih tistih, ki stoje za njim, ne dovolj razjarjeno.

Delavci obratov CRDA so šli tudi včeraj skoraj vsi na delo: tisti z «izkaznicami» in tisti, ki jim jih podjetje ni dalo, da bi jim preprečilo vstop v ladjedelnice. Če jih hoče ravnateljstvo CRDA lovčevati in razbiti njihovo enotnost, pa se delavci ločiti ne bodo, ker dobro vedo, da je sedaj na vrsti skupina izven proizvodnje in da bi polagoma doživeli enako usodo vsi, ki se složno ne uprejo. Zato bi se včeraj, zjutraj nič pomagal potrojeni kordon stražnikov CRDA pred ladjedelnico Sv. Marka. Delavcev niso mogli odstaviti. Ko pa so opoldne odklonili kosilo delavcem iz «barak», so jim ostali delavci, ki so še zaposleni, odstopili del svojega bornega kosila, kar je nova moralna klofuta ta gospodo s Cavourjevega nabrežja.

Včeraj opoldne so se delavci obeh ladjedelnic in Tovarne strojev zbrali pred ravnateljstvi svojih obratov ter poslali k ravnateljem delegacije z zahtevo, da se sramotni ukrepi prekličejo. V Tovarni strojev je ravnatelj inž. Duca delavcem odgovoril, da ne more ničesar storiti ter naj se obrnejo na glavno ravnateljstvo CRDA. Pred ravnateljstvom ladjedelnice Sv. Marka je tudi zbralo skoraj delavstvo. Delegaciji delavcev so tudi tu odgovorili, da ne morejo storiti ničesar. Zato so delavci prenehali z delom in tako dejansko stavkali od poldne do dveh. Tako je šla na glavno ravnateljstvo CRDA delegacija delavcev. Tu jih ni nihče sprejel, ker so dejali, da je ravnatelj inž. Moretti odsoten.

Ko se je ob pol štirih popoldne delo končalo, je kreno veliko število delavcev proti ladjedelnice Sv. Marka v mestno središče. Šli so po ulicah Sv. Jakoba, po Ul. Bosco na Garibaldijev trg in čez Trg Stare mitnice na Ul. Carducci. Kmalu se je zbralo veliko število policistov, ki so koračali ob straneh. Ker so policaji na Oberdankovem trgu skušali preveč utesniti delavce, ter so od strani pritiskali name, je prišlo tu do pretepanja. Nekateri delavci in policaji. Prav zato so nastali manjši spopadi. Delavci obrnili po Ul. Roma. Pred glavno pošto, ko so se delavci preden so šli delavci mimo vlada za delo, se je tam zbralo veliko število policistov. Iz Ul. Roma so delavci šli ob kanalu na Cavourjevo nabrežje pred glavno ravnateljstvo CRDA. Še prej je prišla ena manjša skupina delavcev iz Tovarne strojev. Pred ravnateljstvom CRDA je bil že postrojen gost kordon policije, ki je zavzela palačo ravnateljstva. Ves prostor se je napolnil z delavci, tako da je bil prekinjen promet. Kakor po ulicah tudi tu delavci ves čas glasno zlogovali: «Delo, delo!».

Na glavno ravnateljstvo je prišla delegacija delavcev, ki je celo uro razgovarjala s predstavniki CRDA. Ko so se vrnili, so povedali delavcem, da ravnateljstvo odkloni pri svojih ukrepih ter ne prekliče niti sporazuma o sramotnega fašističnega odpusta o izkaznicah. Ko so delavci zvedeli za to novo izdajstvo delodajalcev, so vsi razburjeni navalili na palačo CRDA in skušali pretrgati gordon policije. Tedaj so policaji izvlekli svoje tolkače in začeli s silo razganjati delavce. Hkrati pa je začelo letati v okna palače CRDA kamenje, ki je razbilo nekaj šip. Prišla so nova ojačenja policije, ki jim je uspelo poriniti delavstvo stran od ravnateljstva CRDA, tako da je bil ves prostor pred palačo prazen. Kmalu pa je ležalo kamenje. Prišla je tudi policijska brigadnica, ki pa ni stopila v akcijo. Medtem so nekega dne odvlekli v poslopje CRDA. Ob sedmih zvečer so tega delavca izpustili in tedaj so se tudi delavci razšli. Pri spopadu s policijo je bil neki mladi delavec ranjen v glavo.

Demonstracije delavcev CRDA so bile tudi v Miljah. V ladjedelnici so šli delavci med opoldanskim odmorom k ravnatelju ladjedelnice Sv. Roka in zahtevali preklic sramotnega sporazuma ter odtegnitev izkaznic. Ravnatelj je zato odšel v Trst na glavno ravnateljstvo CRDA. Delavci so nato šli po miljskih ulicah, njihova delegacija pa na županstvo.

Medtem pa je kovinarski sindikat postavil ravnateljstvu CRDA, ki je razširilo vest, da bo čez mesec dni že dovolj dela, naslednje zahteve:

1. Če bo ravnateljstvo čez mesec dni lahko zaposlilo vse delavce, naj zato ne pošilja delavcev, ki so sedaj izven proizvodnje, domov, namreč naj jih pridrži v ladjedelnicah. Če pa tega ne more storiti, naj se pismeno obveže, da bo čez mesec dni poklicalo na delo vse delavce, ki jih hoče sedaj poslati domov.

2. Ravnateljstvo naj takoj prekliče svoj ukaz o izkaznicah ter naroči, naj jih delavci vrnejo.

3. Delavcem iz barak naj se zagotovi pravica do obeda v menzi kot ostalim delavcem, ki so proizvodnji.

Včerajšnje demonstracije so bile resen opomin delodajalcem, da delavstvo ne priznava krivičnega sporazuma, ne sprejme izkaznic, ki spominjajo na čase fašizma, ter da ne odneha od svoje zahteve po delu. Hkrati pa so bile te demonstracije tudi svarilo tistim oblastnikom, ki odločajo o tržaškem gospodarstvu, da je skrajni čas, da se preneha iredentistična politika zapostavljanja tega gospodarstva ter postopnega krčenja industrije. Te demonstracije pa so tudi pokazale, da se borbenost delavstva krepi ter da delavce vedno bolj prešinja zavest, da bodo lahko kaj dosegli le z odločno borbo ter s pritiskom na oblastvene in gospodarske kroge, ki imajo danes v Trstu odločilno besedo.

Demonstracija delavcev pred ravnateljstvom CRDA.

V ponedeljek začetek posvetovanj o zahodnem odgovoru na noto SZ

Francoski, angleški in ameriški izvedenci se bodo sestali v Parizu in sestavili skupen odgovor na ponudbo vlade Sovjetske zveze, da pristopi k atlantskemu paktu - Komentarji svetovnega tiska

LONDON, 2. — V pooblaščenih angleških krogih zatrjujejo, da se bodo izvedenci treh vlad (angleške, francoske in ameriške) sestali prihodnji teden v Parizu in začeli sestavljati skupni odgovor na zadnjo sovjetsko noto, ki je kot znano, med drugim predlagala tudi sovjetski pristop k atlantskemu paktu. Pri tem potrjujejo, da je Pariz kot sedež teh razgovorov predlagala angleška vlada (sicer pa so bila tudi doslej posvetovanja za skupne odgovore sovjetski vladi v Pariz). V Londonu sodijo še, da bodo zahodni odgovori — katerih besedilo bo med seboj identično — poslani v Moskvo pred veliko nočjo.

Predstavnik Foreign Officea je napovedal, da bo nota treh zahodnih velesil sestavljena samo po «izčrpnih posvetovanjih» z ostalimi enajstimi državami, ki so članice atlantskega pakta in z bonnsko vlado. O vsebini odgovora ne dvomijo, da bo negativna, vendar sodijo, da bodo zahodne vlade v notah izrazile pripravljenost za nadaljnja pogajanja za vzajemno varnost, in da je sploh želja Pariza in Londona, da nota ne bi bila sestavljena v tako kategorični obliki kot izjava ameriškega državnega tajništva.

Današnji londonski «Times» pravi v komentarju o sovjetski noti da zasluži podrobno proučevanje, dodaja pa: «Severnoatlantski pakt je bil sklenjen, ker so se države podpisnice čutile skupno ogrožene zaradi sovjetske napadalnosti. To grožnjo je mogoče odstraniti samo z dejansko in dokazano spremembo sovjetskega stališča».

«Manchester Guardian» je bolj kategoričen in pravi, da je sovjetski predlog o vstopu v atlantski pakt absurden. Vendar pravi list, da je treba pozorno proučiti in upoštevati predlog, naj zahodne velesile še nadalje proučujejo sovjetske predloge o kolektivni varnosti, in piše o tem: «Zahodne velesile lahko sicer nasprotujejo sovjetskemu članstvu v atlantskem paktu, vendar bi kljub temu lahko proučile možnosti druge oblike pogodbe, ki bi obsegala tudi ZSSR».

«Edini način za odpravo atomske bombe je v načrtu splošne razorožitve, se pravi, v mednarodnem nadzorstvu in nadzorovanju», pravi «Daily Mail» in nadaljuje: «Ta predlog so napravile leta 1946 ZDA, Rusija pa ga je zavrnila. Ta zavrnitev je sprožila tekmovanje v atomskem oboroževanju. Vendar bi bilo še vedno mogoče doseči sporazum in zato se ne smemo odreči naporom, da se to uresniči».

Mnogo bolj negativni so komentarji ameriških listov. Tako objavlja «New York Herald Tribune» uvodnik pod naslovom: «Fantastična sovjetska ponudba» in pravi med drugim: «Rusi niso storili nič drugega, kot da so nekoliko drugače obarvali svojo staro politiko, ki je v tem, da bi Evropa ostala šibka in razdeljena. Namen, ki ga zasledujejo, je več kot očiten. Toda glede na javno mnenje je zadnja sovjetska nota zelo zvito sestavljena: naslanja se tako na splošni strah pred vodikovo bombo kot na posebno bojazen Francozov pred obnovitvijo oboroženе Nemčije. Ta nota utegne ponovno oživiti že izginjajoče iluzije o globoki spremembi sovjetske politike». List zaključuje: «Želeleno bi bilo, da bi Zahod resno upošteval novo rusko taktiko in spoznal tako njeno privlačno moč za množice kot njen varljivi značaj».

Približno istega mnenja je tudi «Washington Post», ki govori o «novem zvijačnem manevru». List zatrjuje, da bi s sprejemom sovjetskih predlogov namesto NATO in CED nastali obrambni sistemi, ki bi obstajali le na papirju, katerih delavnost pa bi lahko vsak trenutek ohromil sovjetski veto.

V Parizu pa je na neki proslavi obletnice ustanovitve atlantskega pakta poveljnika SHAPE general Gruenther zavračal sovjetske obtožbe, da ima atlantski pakt napadalen značaj. «V nobenem našem načrtu ni niti stavka — je dejal Gruenther — ki bi predvideval uporabo naših sil v napadalne namene». Dodal je, da slonijo vsi načrti SHAPE na predpostavki, da se je treba upreti morebitnemu napadu. Gruenther je nadaljeval z opozorilom, da SHAPE še ne razpolaga z zadostno silo, ki bi omogočala uspešen odpor v primeru splošnega napada, in poudaril, da zahodne države ne smejo popustiti v svojih obrambnih naporih.

Moskovska «Pravda» pa pravi v uvodniku, da postavlja zadnja sovjetska nota trem zahodnim velesilam «osnovna vprašanja mednarodnih odnosov» in pri tem zlasti poudarja razne sovjetske načrte za mednarodno razorožitev. Nato omenja list novo sovjetsko stališče, ki omogoča vključitev ZDA v evropski obrambni sistem, kot ga predlaga zadnja nota, in pravi, da je sovjetska vlada pri tem upoštevala «ne le ameriški prispevek v protihitlerjevski koaliciji in odgovornost ZDA v povojni organizaciji, temveč tudi stališče, ki ga je izrazila ameriška delegacija v Berlinu».

Tudi današnje «Izvestja» poudarjajo «veliko važnost sovjetskih predlogov» in pravijo, da te važnosti «ni mogoče podcenjevati». List nadaljuje: «Po tem, kako bodo zahodne vlade sprejele predloge sovjetske vlade, bodo svobodoljubni narodi presojali, ali njihovi voditelji dejansko želijo zmanjšanje mednarodne napetosti».

Začetek procesa proti Giulianovi skupini

PALERMO, 2. — Proces proti članom Giulianove banditske skupine se je začel danes pred palermskim sodiščem, ki se je za to priložnost preselilo v večje prostore porotnega sodišča na Montevergine. Obtožencev na procesu je 74: med njimi se jih nekaj zagovarja na svobodi, manjkata pa dva glavna obtoženca, Salvatore Pisciotta in Angelo Russo, ki sta bila nedavno zastrupljena v palermski kaznilnici Ucciardone. Med obtoženci, ki se zagovarjajo na svobodi, je tudi nekaj Giulianovih sorodnikov. Vsi obtoženci so obtoženi članstva v oboroženi tolpi; mnogi med njimi so bili že obsojeni na dolgoletne zaporne kazni na procesu v Viterbu, kjer so jih sodili zaradi sodelovanja pri pokolu v Portella delle Ginestre.

Za enotno in aktivno predstavništvo delavstva

(Izjava izvršnega odbora Razrednih sindikatov)

Izvršni odbor Razrednih sindikatov je takole ocenil sedanji sindikalni položaj tržaških delavcev:

«Osnovni vzrok za sedanjo šibkost obrambne akcije delavstva ter zapletenega in resnega položaja delavcev CRDA, ki so prisiljeni braniti svoje pravice do dela v neugodnih okoliščinah, je znatna pomanjkljivost njihove razredne organizacije kot posledica sindikalne politike, ki jo že leta vodita vodstvi Enotnih sindikatov in Delavske zbornice; nezaupanje širokih slojev delavcev do sindikalnega vodstva in akcije to najbolje potrjuje.

Dogodki teh dni kažejo, kako zelo so sindikalne organizacije tržaških delavcev nedorasle sedanjemu položaju, kako šibka je njihova vloga v primerjavi z veliko važnostjo in resnostjo osnovnih vprašanj, ki v tem trenutku prizadevajo vse delavce, kako borna in pičla je sindikalna obrambna akcija v primerjavi z močno in brezobzirno akcijo industrijcev in njihovih političnih pomočnikov.

Danes je očitno bolj kot kdajkoli, kako nujno je potrebno premagati ta položaj, kako je nujno, da se doseže boljše razmerje med potrebami delavcev in med sedanjo zmožnostjo sindikatov, da jim zadostijo, med resnostjo grožnje bede, ki visi nad tržaškimi delavci, in med sedanjo površno obrambno organizacijo.

Ta objektivna ocena kaže na nujnost obnovitve sindikalne organizacije tržaških delavcev na razrednih, samostojnih in neodvisnih osnovah in takojšen začetek delovanja nujnim zahtevam razmer primerne organizacije v obrambo pravice tržaških delavcev do dela. V ta namen je potrebno čim večje razčiščenje, ki naj odpravi zmedo med delavci, ki je nastala zaradi vrste kompromisov in protislovij kot plod sindikalne linije Enotnih sindikatov, ki je med drugim pripeljala do nedavnega katastrofalnega sporazuma o suspenzijah v CRDA.

Očitno je tudi, da se je Delavska zbornica najtesneje povezala s politiko rimske konservativne vlade in da se je še bolj jasno pokazala njena karakteristika organizacije, ki to politiko podpira; prav tako je očitno, da so Enotni sindikati, povezani s kominformovskimi centralami in pod pritiskom politike KPI za Trst, prisiljeni in bodo tudi v naprej prisiljeni k sindikalnemu popuščanju in k nacionalističnim kompromisom. Tako ena kot druga sindikalna organizacija torej ne moreta izboljšati svoje sindikalne linije, da bi jo prilagodili potrebam tržaških delavcev.

K šibkosti gibanja tržaških delavcev prispeva tudi delavnost Oddelka za delo, ki je pod vplivom funkcionarjev rimske vlade in protidelavske politike konservativnih krogov z one strani Atlantskega oceana. Izvajanje načrtov tržaških industrijcev je olajševal in olajšuje tudi sporazum med Združenjem industrijcev, Uradom za delo in sindikalnimi vodstvi, da se Razredni sindikati izključijo iz sindikalne prakse, da bi se tako preprečila tudi njihova vloga razčiščevanja in kritike pri sindikalnih sporih.

Suspenzije v CRDA so stvar, ki se tiče vsega tržaškega delavskega razreda, ker so tesno povezane z vsem položajem in s politiko dušitve tržaškega gospodarstva.

Treba je torej razvijati vedno močnejše zahteve delavcev, da se premagajo sedanje pomanjkljivosti na sindikalnem področju s tem, da se prekoračijo meje in možnosti obeh organizacij v obnovljenem širokem, aktivnem in demokratičnem enotnem predstavništvu tržaških delavcev. To zahteva radikalen preokret na sindikalnem področju.

Delavci velike industrije jasno kažejo, da so razumeli to potrebo obnovitve, razširitve in liberalizacije sindikalne organizacije in njenega vodstva. Tudi zaradi tega imajo pobudo odbora delavcev za skupni pregled delovnih sil na prvi maj vedno bolj za nekaj nujnega in izvedljivega.

Nehru predlaga sklenitev dogovora o prenehanju poizkusov z bombo „H“

Poizkusi naj bi se prekinili takoj v pričakovanju konkretnega sporazuma med zainteresiranimi državami - Predlog naj bi takoj začeli proučevati pododbori komisije OZN za razorožitev - Britanski laburistični poslanci predlagajo konferenco treh o razorožitvi - Bivši minister Morrison je izjavil, da ima Sovjetska zveza dušikovo bombo

NOVI DELHI, 2. — Indijski ministrski predsednik Nehru je danes predložil v indijskem parlamentu načrt v štirih točkah o prepovedi vodikove bombe. Ukrepi, ki jih Nehru predlaga, naj bi stopili takoj v veljavo. Nehru predlaga:

1. Sklenitev dogovora o takojšnjem prenehanju eksplozij vodikovih bomb (in to tudi v primeru, če bi se dogovori za prenehanje izdelave in pripravljanja zalog teh bomb zavlekli), dokler se ne doseže konkreten sporazum med neposredno zainteresiranimi državami.

2. Tisti, ki so najbolj zainteresirani pri izdelavi tega orožja, in OZN bi morali dajati popolne informacije o obsegu uničevalne sile in o učinkih tega orožja ter zadostne navedbe glede že neznanih toda verjetnih učinkov. Po Nehrujevem mnenju je obveščena javnost zelo učinkovit činitelj, da se lahko dosežejo zaželeni rezultati.

3. Pododbori komisije OZN za razorožitev bi morali sklicati takoj seje, ki naj bi nepretrgano trajale, zato da se prouči omenjeni predlog o prekinitvi poizkusov, v pričakovanju, da komisija za razorožitev sama odloči o prepovedi, nadzorstvu itd.

4. Države in narodi, ki sicer ne izdelujejo tega orožja, so pa zaskrbljeni zaradi morebitne njegove uporabe in zaradi poizkusov z njim, bi morale podvzeti dejanske ukrepe. «Te države in ti narodi — pravi izjava — bi s tem pokazale svoje vznemirjenje in bi prispevale s svojimi zahtevami in s svojim vplivom čim učinkoviteje, zato da se ustavi nadaljnje napredovanje te uničevalne sile, ki ogroža ves svet brez izjeme».

Ob predložitvi svojega načrta je Nehru omenil, da so ZDA in Sovjetska zveza, ki imajo vodikovo bombo, v zadnjih dveh letih izvršile poizkuse s tem orožjem. Dodal je: «Nas resno zaskrblja dejstvo, da so Azija in azijski narodi vedno bliže tem poizkusom in njih posledicam. Malo je znanega o vodikovi bombi. Toda tisto malo, kar vemo, je predvsem dejstvo, da znanstveniki sami lahko težko natančno precenijo učinke teh eksplozij, tako da bi lahko prišli do določenih zaključkov».

Omenil je nato amandmaje, ki jih je indijska delegacija predložila OZN glede prepovedi jedrnega orožja, in je nadaljeval: «Nikoli nismo prenehali poudarjati, da se znanje na atomskem, kemijskem in bakterijskem področju ne bi smelo izkoristiti za izdelovanja orožja za množično uničevanje. Zahtevati smo prepoved tega orožja in sporazum med tistimi, ki ga imajo».

Potem ko je prebral svoj načrt v štirih točkah, je Nehru izrazil simpatijo indijskega parlamenta za žrtve nedavnih poizkusov z vodikovo bombo in je poudarjal zaskrbljenost, ki jo povzroča dejstvo, da se ti poizkusi delajo vedno v bližini azijskega kontinenta.

V Tokiu je danes večja skupina ribičev demonstrirala pred ameriškim poslaništvom z zahtevo, naj se prekinejo novi poizkusi z vodikovo bombo in naj se plača odškodnina za škodo, ki jo je utrpel japonski ribolov zaradi omenjenih poizkusov.

Angleški laburistični poslanci pa so imeli sinoči sejo na kateri so sklenili, da bodo Churchillu predložili resolucijo, s katero ga bodo pozvali, naj zahteva od Eisenhowerja in Malenkova, da se skliče konferenca treh o vprašanju oborožitve.

Ameriški državni departma odklanja vsak komentar o Nehrujevih predlogih.

Medtem pa je bivši britanski zunanji minister Morrison danes v Wellingtonu izjavil, da ima Sovjetska zveza dušikovo bombo. Izjavil je: «Prica smo bili iznajdbi avtomobila, radia, letala, dušilnih plinov, eksplozivnih bomb, zažigalnih bomb, bakterioloških bomb, atomskih bomb, vodikovih bomb, in sedaj se govori, da Rusi pripravljajo bombo na dušik».

Strokovnjaki, med katerimi tudi predstavnik komisije za atomsko energijo Stanley White, pa so izrazili svoje presenečenje nad Morrisonovo izjavo. White je izjavil: «To je za nas popolnoma novo. Nismo nikoli slišali govoriti o taki bombi». V Londonu pa je profesor fizike na tamkajšnji univerzi dr. Joseph Rotblat izjavil, da bi taka bomba zahtevala za eksplozijo mnogo višjo temperaturo kakor vodikova bomba in da bi dala manj energije. Dodal je, da ne ve, ali bi energija, ki jo sprosti vodikova bomba, zadostovala da povzroči eksplozijo dušikove bombe, mnenja pa je, da ne. Vendar pa je poudaril, da njegove pripombe temeljijo samo na dosedanjih znanstvenih ugotovitvah, ter je dodal: «Mogoče je, da so Rusi odkrili nov princip, V tem primeru bi morda utegnili imeti bolj praktično bombo».

Edenove izjave o vodikovi bombi o Nemčiji in Ženevi

LONDON, 2. — Britanski zunanji minister Eden je danes govoril v «Unionističnem društvu za Ulster». Izjavil je, da bi bilo nedopustno, da bi se zahodni svet enostransko odpovedal atomskemu orožju, zlasti pa vodikovi bombi, ki predstavlja sedaj edino jamstvo «za svobodni svet». Dodal je, da je atomsko orožje zaradi premoči zahodnega sveta «do sedaj nedvomno prispevalo k preprečitvi vojne». Dodal je, da predstavlja vodikova bomba tudi strašen opomin za vse tiste, ki mislijo na napad».

Eden je nato zaključil, da bi ženevska konferenca bila «konferenca petih velesil», ter je dodal: «Ne moremo dopustiti, da bi pet držav, naj bodo katere koli, imelo izključno pravico odločati o vprašanjih, ki zadevajo toliko držav. Ženevska konferenca pa ne bo posvečena azijskim vprašanjem na splošno, pač pa bo konferenca, na kateri bodo razpravljali o Koreji in Indokini. Izrazil je upanje, da bo na tej konferenci prišlo do napredka glede Koreje, in je dejal, da bodo v Ženevi razpravljali, kaj se lahko napravi, da se povrne mir v Indokini.

Glede Nemčije je Eden poudarjal, da je potrebna njena vključitev v evropsko obrambno skupnost. Izrazil je upanje, da bo francoski parlament v kratkem začel razpravo o ratifikaciji pogodbe o tej skupnosti, in če bo Francija zadevno pogodbo ratificirala, bo premagana velika ovira. Velika Britanija pa bo v kratkem sporočila ukrepe, ki jih bo podvzela, da prispeva k temu smotru. Gre za ukrepe, na podlagi katerih bo Velika Britanija, kolikor mogoče tesno sodelovala z državami članicami te skupnosti. Po mnenju Velike Britanije je evropska obrambna skupnost pravilna rešitev vprašanja nemške oborožitve, kajti Francija in ostale sosedne države bi težko sprejele drugo rešitev, kakor n. pr. neposreden sprejem Nemčije v NATO.

Zlatko Baloković na obisku v Jugoslaviji

ZAGREB, 2. — Svetovno znani violinski virtuoz Zlatko Baloković je prišel iz Amerike v svoj rojstni kraj na Hrvaškem. Predsednik hrvatskega Sabora dr. Bakarić je v njegovo čast priredil v Zagrebu svečan sprejem, ki so mu prisostvovali dr. Zlatan Sremec, predsednik Izvršnega sveta LR Hrvatske, podpredsednik Ivan Krajačić in številne druge osebnosti. Zlatko Baloković je s svojo soprogo obiskal tudi komandanta zagrebške vojaške oblasti generalnega polkovnika Kosto Nagyja ter je prisostvoval sprejemu, ki ga je njemu na čast priredil predsednik zagrebškega mestnega odbora Večeslav Holjevac.

BEOGRAD, 2. — V kratkem bo prispela v Jugoslavijo skupina 30 francoskih študentov za civilno letalstvo. V Jugoslaviji si bodo ogledali nekatere naprave za civilno letalstvo.

Italijanska vlada odobrila zakonski načrt ratifikacije EOS

Vlada je pooblastila Scelbo, da med debato v parlamentu postavi vprašanje zaupnice, če se mu bo zdelo potrebno - Romitovi načrti za javna dela PSDI ponovno odobrava evropsko vojsko - Zasedanje glav. odbora PLI

(Od našega dopisnika)

RIM, 2. — Italijanska vlada se je danes dvakrat sestala, prvič predpoldne ob 8.30 po urniku, ki ga je uvedel Scelba, drugič pa popoldne ob 17. uri. Na prvi seji je odobrila besedilo zakonskega načrta o ratifikaciji pogodbe o evropski obrambni skupnosti in Romitov načrt gradnje «skromnih, toda solidnih in udobnih stanovanj», predvsem za sedanje prebivalce barak, votlin, brlogov in «sploh nezdravih in neprimernih prostorov»; načrt predvideva gradnjo 100.000 stanovanj v desetih letih za skupno 168 milijard lir. Na drugi seji pa je vlada sklenila dodeliti državnim uslužbencem predujem na bodoče povišanje plač v višini polovice lanske trinajste plače.

Uradno poročilo o drugi današnji vladni seji pove še to: «Politični svetovalec pri ZVU v Trstu, prof. Diego De Castro, ki je že v lanskem decembru izrazil željo, da pusti to funkcijo, je podal ostavko. Ministrski svet je vzel to z obžalovanjem na znanje in izrazil svojo pohvalo za delo prof. De Castra na tem občutljivem mestu».

Kot poročajo poluradno, je ministrski svet na današnji seji pooblastil ministrskega predsednika Scelbo, da postavi vprašanje zaupnice, če se mu bo to zdelo potrebno, ko bo parlament razpravljal o zakonskem načrtu o ratifikaciji pogodbe o evropski obrambni skupnosti. Sicer pa so se dvomi o ratifikaciji pogodbe danes v precejšnji meri zmanjšali, ker je vodstvo PSDI soglasno sprejelo resolucijo, ki odobrava evropsko obrambno skupnost. V času pred vstopom v vlado so namreč saragatovci izražali številne dvome glede politike evropskega združevanja v sedanji obliki.

Resolucija PSDI je bila sprejeta na seji, ki je veljala pripravam za bližnji kongres stranke, po poročilu o zunanjepolitičnem položaju, ki ga je podal Mario Zagari, bivši glavni urednik strankinega glasila «Giustizia», ki je s tega položaja odstopil, ko je Saragat sklenil sodelovati v vladi.

Po diskusiji, v katero so posegli Saragat, Zagari, Simonini, Matteotti, Villani in drugi, je bila predložena resolucija soglasno sprejeta. Resolucija ugotavlja najprej, da vodstvo PSDI odobrava resolucijo ki je bila sprejeta na evropski konferenci Socialistične internacionale 27. in 28. februarja v Bruslju. Nato pravi, da je konferenca štirih velikih v Berlinu razočarala upanje ljudstev in da so zato potrebna mednarodna pogajanja, ki naj dosežejo v Evropi tri cilje: «1. združitev Nemčije na osnovi svobodnih volitev in sklenitev mirovne pogodbe, ki bi postavila Nemčijo v enakopraven položaj v skupnosti narodov; 2. popolna neodvisnost Avstrije; 3. ustanovitev evropskega varnostnega sistema, ki naj zajamči neodvisnost vseh evropskih narodov, tudi tistih onstran železne zavese».

V sedanjem položaju, nadaljuje resolucija vodstva PSDI, je treba vztrajati pri potrebi, da se okrepi politična, gospodarska in obrambna solidarnost zahodnih demokracij; evropska obrambna skupnost je sredstvo, ki lahko zajamči obrambo Evrope, če je podvržena realnemu demokratičnemu nadzorstvu, ki bi ga zagotovila ustanovitev naddržavne evropske skupnosti. Zaradi tega bi si bilo treba prizadevati, da pristopijo k evropski obrambni skupnosti države, ki v njej še niso včlanjene. Po izražanju želje po razorožitvi in po ugodnih rezultatih razgovorov za miroljubno uporabo atomske energije izraža resolucija pristanek na socialistično gibanje za združeno Evropo.

Splošno politično poročilo je na seji vodstva PSDI podal tajnik stranke Matteo Matteotti; to poročilo, ki bo tudi osnova za poročilo vodstva na bližnjem kongresu, je bilo odobreno z večino glasov. Faravalli v imenu levice in Simonini v imenu desnice sta si pridržala pravico, da predložita na kongresu lastne izjave.

Medtem se je začelo zasedanje glavnega odbora liberalne stranke. Glavno delo zasedanja je, da izvoli novega glavnega tajnika stranke namesto Villabrune, ki je postal minister.

Zasedanje pa je za politične opazovalce zanimivo tudi zaradi nasprotij med desnico na eni strani ter centrom in levico na drugi strani glede splošne usmeritve italijanske notranje politike. Desnica, v veliki meri monarhistično usmerjena in močna predvsem na Jugu, se zavzema za desno formulo vladne koalicije (demokristjani, monarhisti, liberalci), ki je bila z vključitvijo MSI praktično preskušena na volitvah v Castellamare di Stabia, medtem ko podpirata center in levica sedanjo Scelbovo vladno formulo in nasprotujeta preokretu na desno. Danes zvečer so se leve in sredinske skupine sporazumele, da bodo pri izvolitvi novega glavnega tajnika PLI podpirale kandidaturo Cocco Ortuja, medtem ko se desnica zavzema za Malagodija.

Demokristjani se pripravljajo na izvedbo drugega dela svoje obsežne propagandistične kampanje. Prvi del je bil prejšnjo soboto in v nedeljo. Vsega skupaj bodo demokristjani priredili več kot 300 zborovanj, ki v mnogočem že uvajajo predkongresno dobo, saj se v nastopih raznih govornikov krešejo najrazličnejši pogledi na politiko, ki naj bi jo vodila italijanska klerikalna stranka.

Na italijanskih borzah se še nadaljuje «stavka» borznih agentov, ki protestirajo proti nekaterim določilom Tremellonijevega zakonskega načrta o izpopolnitvi davčne reforme. Ugovori prihajajo tudi s strani industrijskih in finančnih krogov in se tičejo predvsem določil za ugotavljanje višinskega dohodka in knjigovodskih zahtev, ki jih zakonski načrt nalaga podjetjem.

A. P.

Nadaljuje se bitka za Dien Bien Fu

Hočiminhovi oddelki so samo 1 km oddaljeni od sredine utrjenega sistema - Vdor Hočiminhovih sil v Kambodžo

HANOI, 2. — Položaj okoli trdnjave Dien Bien Fu je po treh dneh in treh nočeh neprestane bitke zelo nejasen. Hočiminhovi oddelki, ki so se z vso silo vrgli na severnozahodne in južnovzhodne predele utrjenega sistema, so uspeli nekoliko napredovati, toda Francozi so takoj prešli v napad in so ponekod zopet zavzeli izgubljene položaje. V Hanoiu izjavljajo v vojaških krogih, da bo general Navarre skušal poslati nove padalce, če bodo vremenske razmere ugodne.

V odgovornih vojaških krogih izjavljajo, da je položaj skrajno resen in da bi se usoda obkoljene trdnjave utegnila odločiti v kratkem času. Nekateri trdijo, da se bo trdnjava rešila, če bo vzdržala še drugih 48 ur, češ da se bo nasprotnik izčrpal. Z novim napadom v teku današnjega dne so se Hočiminhove čete še bolj približale središču utrjenega sistema, od katerega so sedaj oddaljene okoli tisoč metrov. Sodijo, da je general Giap vrgel v bitko celo divizijo svežih čet. Izredno učinkovit pa je topniški ogenj Hočiminhovih čet.

Medtem je prišla vest, da je okoli 2.000 Hočiminhovih vojakov vdrlo v Kambodžo in zavzelo mesto Voeun Sai. Francosko poveljstvo je poslalo ojačenja. Mesto je bilo že zavzeto, toda utrjena vojaška postojanka se še upira.

V Vientiane potrjujejo, da se je povečala dejavnost Hočiminhovih oddelkov tudi na sektorjih v Južnem in Severnem Laosu.

Ob delti Rdeče reke se je tudi povečala dejavnost Hočiminhovih oddelkov. Računajo, da je na tem področju okoli 100.000 gverilcev, ki so dobro organizirani. Francoske vojaške oblasti se bojijo, da bi v primeru padca trdnjave Dien Bien Fu Hočiminhovi oddelki skušali potem odrezati Hanoi od ostalih področij

BEOGRAD, 2. — Podjetje Jugoslavija - film bo v kratkem poslalo na Japonsko jugoslovanska umetniška filma «Vesna» in «Ciganka». Jugoslavija - film se pa pogaja z japonskimi filmskimi podjetji o dobavi filma «Otroci Hirošime». Ta zamenjava filmov je rezultat nedavnega obiska japonskih gospodarstvenikov v Jugoslaviji.

Skozi sito in rešeto

Samo 920.000 lir plače

V zvezi z vestmi, ki so se pojavile, ko je najvišji predstavnik italijanske vlade De Castro v Trstu zadel z glavo v zid, objavlja turinska «Stampa» tudi višino plače višjega upravnega ravnatelja prefekta Vitellija, s katerim baje De Castro ni bil v najboljših odnosih. Kot piše list, prejema Vitelli «na primer» 920.000 lir mesečne plače. Potemtakem bi morala biti plača De Castra kot najvišjega predstavnika Italije v Trstu temu primerno višja. Plače pa so zato tako visoke, ker ima Rim pri plačah naše mesto za inozemstvo in prejemajo emisarji temu primerne dodatke, čeprav z druge strani izenačujejo Trst s katero koli drugo italijansko provinco, hkrati pa trobijo v svet Cammaratovo tezo, da Trst pravzaprav za Italijo ni nikdar bil inozemstvo.

Anahronizem AFL

Pred dnevi so se v Italiji užalili, ker je znana ameriška sindikalna organizacija AFL izjavila, da je na stališču priključitve «tržaške cone» k Italiji. To se je zgodilo ob navzočnosti demokristjanskega poslanca Pastora, ki je zahteval «popravek». In res, pooblaščeni predstavnik AFL je izjavil, da je AFL «vedno mislila in še vedno misli s tem vse tržaško ozemlje, t. j. obe coni in ne samo cono A Trsta».

AFL je torej še vedno kot na primer zavrženi Pella, a po malem tudi Scelba, na liniji tristranske izjave. Ker gre že za ameriško sindikalno organizacijo, bi bilo želeti, da bi bila vsaj malo manj anahronistična.

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan je leta 1849 umrl poljski lirik in dramatik Juljusz Slowacki.

TRŽAŠKI DNEVNIK

DANES, sobota 3. aprila Abundij, Zarko
Sonce vzide ob 5.43 in zatone ob 18.35. Dolžina dneva 12.52. Luna vzide ob 5.12 in zatone ob 18.28.
JUTRI, nedelja 4. aprila Izidor, Dušica

Počastimo spomin padlih za svobodo!

PRIPRAVLJALNI ODBOR ZVEZE PARTIZANOV

vabi demokratično prebivalstvo na

svečano komemoracijo

ki bo v nedeljo 4. aprila 1954 popoldne ob 15.30 uri

ob 10-letnici smrti 71 talcev na Općinah

Govorila bosta tov. FRANC STOKA in EUGENIO LAURENTI.

Nastopil bo pevski zbor «Ivan Vojko» s Proseka-Kontovela.

OB 10. OBLETNICI OPENSKIH TALCEV

Na današnji dan pred 10 leti so nacifašistični okupatorji ustrelili na Općinah 71 nedolžnih talcev, ki so jih pobrali iz tržaških zaporov. Sredi belega dneva ob 3. popoldne so jih privedli zvezane in močno zastražene na morišče. Četa morilcev je v njih izmučena telesa izstrelila smrtonosni svinec.

Turobni odjek okupatorskih strelov pa je bil vse prej kot izraz njihove moči. Ti streli, ta podel zločin je bil izraz zavesti okupatorjev, da se bliža konec njihovemu tiranstvu, da se je plamen osvobodilnega odpora naših ljudi izpod njegove pete razgorel v baklo znanilca velike zmage in svobode.

Res je potem, ko je kri 71 talcev namočila kršno kraško prst na Općinah dalo življenje za isti cilj še na stotine in tisoče najboljših sinov in hčera našega ljudstva, res je bilo pustošenje okupatorskih hord še velikansko, toda vsak dan je bilo svetlejše obzorje, vsak dan bliže so prihajali streli partizanskih pušk in pesem naših borcev z njihovih pohodov po že osvobojeni Trnovski, Vipavski, čez Kras do Trsta.

In ko smo se dobro leto po strašnem zločinu na Općinah prvič zbrali na svetem kraju ob preprosti skalnati piramidi s preprostim napisom «Slava padlim za svobodo», ko smo nad njo sklonili naše borbene zastave in strnili naše številne spomine in misli v eno samo, na 71 openskih talcev in na tisoče drugih padlih po kraških gmajnah in trnovskih gozdovih, po mestnih ulicah in v Rižarni, po daljnih bojiščih širne domovine in še bolj daljnih taboriščih smrti, takrat smo prisegli, da vse te naše žrtve ne smejo biti in ne bodo zaman. Takrat nas je sicer že grenila prva krivica, ki so nam jo povzročili zavezniki in ki je žal bila podlaga za vse nadaljnje, ki smo jih v vseh povojnih letih doživljali in ki jih doživljamo danes.

Toda kot takrat je tudi danes močna naša vera v pravičnost naše borbe, globoka naša zavest, da smo to borbo dolžni voditi do kraja na vseh tistih frontah, ki jih ustvarjata čas in razvoj.

Zato bomo jutri, ko bomo spet zbrani ob skalnati piramidi na svetem kraju na Općinah, najbolje počastili ob 10. obletnici spomin enainsedemdesetih in vseh drugih tisočev, če bomo tam, prav tam, potrdili zvestobo načelom, za katere so padli naši borci, za katere je krvavel ves naš narod.

In to bomo storili!

Obiščite knjižno razstavo

ki bo v nedeljo 4. in ponedeljek 5. t. m. v Ul. Roma 15/II.

Razstavljene bodo najnovejše slovenske knjige

Razstava bo odprta od 8. do 13. in od 15. do 19. ure

Vstop prost!

Pristojbina za najemanje prostorov pred javnimi lokali

Občinski odbor tržaške občine je sklenil, da zniža pristojbino za najemanje prostora pred javnimi lokali za leto 1955 in da da naslednje olajšave za letos:

Do 30. aprila 1954 bodo lastniki plačali polovico pristojbine kot predujem, kar je približno enako lanski pristojbini.

Do 30. septembra pa bodo plačali četrtino pristojbine, kar pomeni, da se letos ta pristojbina zviša samo za 50 odstotkov v primeri z lansko. Če bo do tedaj občinski svet sklenil, da se pristojbina za leto 1955 zniža, da bo enaka lanski, tedaj bodo drugi predujem odšteli od pristojbine, ki jo bodo lastniki javnih lokalov dolžni za leto 1955. Če pa se za leto 1955 te pristojbine ne znižajo, tedaj bodo morali lastniki javnih lokalov plačati še ostalo četrtino pristojbine za letos do konca leta. Če letošnja pristojbina presega 100.000 lir, tedaj se lahko plača tričetrt pristojbine v 4 enakih obrokih, in sicer 30. aprila, 30. junija, 31. avgusta in 30. septembra.

Branjevci in krošnjarji pa bodo vplačali do konca junija enako vsoto kot so jo že vplačali do 28. februarja, kar pomeni, da se pristojbina v primeri z lani zviša za 100%. Če pa se pristojbina za leto 1955 zniža, bodo del pristojbine, plačane za letošnje leto, odšteli od pristojbine za leto 1955. Če tega znižanja ne bo, morajo plačati razliko do konca leta. Krošnjarji v 1. nadstropju pokritega trga v Ul. Carducci morajo plačati do 30. aprila 1954 predujem na pristojbino v višini lanske pristojbine.

Včeraj otvoritev vajeniškega tečaja ACEGAT

Včeraj dopoldne so v delavnicah ACEGAT v Ulici Broletto otvorili triletni vajeniški tečaj. V ta tečaj so sprejeli 30 vajencev od 14. do 16. leta starosti. Izučili jih bodo v najrazličnejših strokah, nakar jih bodo zaposlili pri raznih podjetjih ACEGAT. Predvidevajo, da bo ACEGAT že prihodnje leto sprejela v tečaj najmanj še enkrat toliko vajencev. Ustanovitev teh vajeniških tečajev bi morala biti za vzgled drugim velikim tržaškim industrijskim ustanovam. S tem bo ACEGAT pripomogla vsaj k delni omilitvi brezposelnosti delovne mladine.

Upajmo, da pri najemanju vajencev ACEGAT ne bo nadaljevala z dosedanjo diskriminacijsko politiko občinske uprave, ki zaposluje v svojih ustanovah samo pristaše iredentističnih strank in popolnoma zapostavlja Slovence.

Upravičeno negodovanje devinskih kmetovalcev

V našem dnevniku smo že poročali o škodi, ki je bila storjena devinskim kmetovalcem ob začetku avtostrade, ki naj bi povezala že dogotovljen kos pri Nabrežini z mejo pri Štivanu. Resnici na ljubo moramo napisati, da so nekatere podrte zidove na novo sezidali, toda to je tudi vse, kar je bilo doslej storjenega. Marsikakšen kmetovalec ne more zaradi opuščenih del na svoje njive, zaradi česar bo imel letos seveda precejšnjo škodo.

Prizadeti kmetovalci so že večkrat intervenirali pri uradu za javna dela, kjer pa zvračajo vsako odgovornost na SELAD, ki je cesto pričela graditi. Toda na SELAD pravijo, da so delali po navodilih urada za javna dela in svetujejo kmetovalcem, naj se obrnejo zopet tja, od koder so prišli. Tako se morajo Devinčani vrteti kot v začaranem krogu, zgubljati čas in denar, pa kljub temu še sedaj ne vedo, kje, kdaj in od koga bodo dobili odškodnino za storjeno škodo na njihovih njivah in poljih.

Prav bi bilo, da bi se o tej stvari pomenili na prihodnji seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta, saj bi bila predvsem dolžnost občine, da intervenira v takih primerih. Z naše strani pa bi priporočili nameščencem urada za javna dela, da ravnajo z vsemi ljudmi enako ter sprejemajo zahteve in prošnje devinskih kmetovalcev tako kot zahteve in prošnje raznih tržaških meščanov italijanske narodnosti.

Mleko mora imeti 3,2 odstot. maščobe

Županstvo določa, da mora imeti mleko, ki se prodaja kot polnomastno, najmanj 3.2 odstotka maščobe. Doslej je bilo predpisano, da mora mleko doseči 3 odstotke maščobe.

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

500 milijonov za razlaščanje slovenske tržaške okolice

S to vsoto naj bi občina pokupila zemljišča v mestni okolici, na katerih bi v skladu s svojim raznarodovalnim načrtom naseljevala italijanske doseljence - Odmev De Castrovega odstopa na seji

Ostavka rimskega političnega zastopnika pri ZVU, De Castra, je imela svoj odmev tudi na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta. Svetovalci Morelli (MSI), Teiner (PSI) in Pogassi (kominf.) so zahtevali od župana pojasnil glede «vzrokov ostavke». Kominformistični svetovalec dr. Pogassi pa se je ponovno skliceval na resolucijo o plebiscitu, ki so jo po 8. oktobru sprejele vse iredentistične skupine vključno kominformisti in dejal, da bi mogla biti ta resolucija uresničena itd. V kratkih besedah, ponovil je kominformistično sodelovanje s klerofašisti pri izvajanju rimskih zahtev po celotnem STO. Potem ko je zahteval, da se sestavi delegacija občinskih svetovalcev, ki naj ponese omenjeno resolucijo v Ženevo ko se bodo sestali «štirje veliki» je hinavsko dejal, da se lahko samo z ustanovitvijo STO reši sedanje stanje. Bartoli ga je v odgovoru pomiril z zagotovilom, da bo občinski odbor znal še nadalje voditi borbo za priključitev STO k Italiji. To je kominformističnega svetovalca popolnoma zadovoljilo.

Svetovalec Paladin (PSVG) se je zanimal, če je res, da so bili uslužbenci ZVU in člani civilne policije oproščeni davčne prijave po zakonu «Vanoni». Po še nekaterih vprašanjih in sklepih navadnega upravnega značaja je kominformistka Bernetičeva počastila spomin openskih talcev in žrtev v Ulici Massimo D'Azeglio. Nato je v razpravi o proračunu govoril podžupan Visintin, ki odgovarja za javna dela. V obširnem poročilu je inž. Visintin podal celoten pregled javnih del od 1945. leta do danes in dejal, da je bilo v Trstu po vojni zgrajenih 10.000 novih stanovanj in da jih kljub temu še vedno primanjkuje najmanj 10.000. Govoril je koliko denarja so porabili za vsa dosedanja javna dela in o letošnjem in bodočem načrtu javnih del v mestu in v vsej občini. Za financiranje letošnjih javnih del je vključil tudi posojilo 3 milijard lir, ki ga predlaga občinski odbor in poudaril, da bodo z delom tega posojila začeli prva dela velikega bodočega mestnega urbanističnega načrta in zidanja 10.000 stanovanj, ki jih mesto še potrebuje. Za vsa ta bodoča dela naj bi občinska uprava porabila okrog 15 milijard lir. Ni pa pojasnil do kdaj naj bi bil končan ta načrt.

V okvir vseh teh del in vseh teh bodočih stroškov občine je vključil tudi postavko 500 milijonov lir za nakup zasebnih zemljišč v bližnji okolici, ki naj bi postala občinska last. Dejal je, da mora občina imeti zemljišča v bližnji okolici, če hoče zagotoviti bodočim upraviteljem možnost, da bodo lahko širili mesto na občinskem zemljišču. Po zamisli podžupana Visintina, bi morali predvsem naši slovenski okoliški kmetje prodati svoje vrtove in vinograde, pašnike in gmajne občinski upravi, da bi jih ta morda za 10 ali pa za 50 let izkoriščala za širjenje mesta. Ta načrt preveč diši po nasilnem odkupu odnosno odvzemu zemlje tržaškim Slovencem, ki naj bi postala last «italijanske» občinske uprave.

V svojem poročilu ni pozabil hvaliti demokrščansko upravo «za razumevanje potreb okoliških vasi». Nočemo trditi, da ni občinska uprava v zadnjih letih nič napravila v slovenskih okoliških krajih. Poudarjamo pa, da je občinska uprava mnogo več dala za priseljence iz najrazličnejših krajev italijanskega polotoka, kot za okoliške Slovence, ki so bili desetletja popolnoma zapuščeni.

Značilna je tudi njegova izjava, da pri vseh preiskavah pri ustanovi SELAD, ki naj bi jih izvedli rimski emisarji pri ZVU, niso ugotovili najmanjše nerednosti od strani osebja občinskega tehničnega urada, ki je zaposleno pri tej ustanovi. Z zadovoljstvom sprejemamo to izjavo, ki potrjuje poštenost občinskih uslužbencev tehničnega urada, toda prav ta izjava istočasno potrjuje, da so bile pri omenjeni ustanovi ugotovljene nerednosti, kot se o tem že toliko govori. Kljub temu pa do sedaj rimski emisarji, niso še objavili izida preiskave.

Zadnji je govoril odbornik prof. Dulci (PSVG), ki je odgovoren za ekonomat. Prikazal je delovanje njegovega resorja in duhovito odgovarjal na nekatere kritike in pripombe svetovalcev.

Prihodnja seja bo v torek.

PREDSTAVNIKI «KOORDINACIJSKEGA ODBORA» PRI ŽUPANU

ŠE EN POSKUS PREPREČENJA zapore malih obratov 9. t.m.

Bartoli poziva male podjetnike in trgovce k „spoštovanju reda ter patriotične solidarnosti"

V četrtek je župan Bartoli sprejel predstavnike enotnega odbora tržaških malih podjetij, ki so mu ponovili svoje zahteve. Po pisanju klerofašističnih listov, je Bartoli «pokazal razumevanje oblasti za njihova vprašanja» in jim dal hkrati mnogo obljub. V razgovoru jih je pozval na «spoštovanje reda, javne in patriotične solidarnosti, da se vse napovedano gibanje omeji in razvije v okviru sindikalne borbe, da ne «bodo postavljene zahteve služile sovražnikom Trsta kot povod za izkoriščanje položaja v njihove namene».

Vidimo torej, da je bil glavni vzrok omenjenega sestanka prisiliti tržaška mala podjetja, da prekličejo zaporo obratov, ki je bila napovedana za 9. t. m. in katero so prizadeti podjetniki odločeni tudi izvesti. To je že druga zaporedna grožnja v zadnjih dneh proti tem kategorijam, ki so v zelo slabem gospodarskem položaju in ki v 13.000 obratih zaposlujejo okrog 27.000 uslužbencev.

Obvestilo INAM glede obrazcev SP 500

Iz pregleda obrazcev SP 500, ki so jih podjetja izpolnila, je INAM ugotovil, da so mnogi delodajalci popravili označbo prispevka za nameščence. INAM poudarja, da hoče iz štetja uslužbencev tudi izvedeti, ali imajo uradniki pravico do bolniške podpore ali ne. Tu pa se lahko ugotovi prav po prispevkih, ki jih morajo plačevati uradniki in sicer, ali imajo pravico do bolniške podpore, ki jo morajo dajati delodajalci na osnovi zakona ali po pogodbi. Kot je znano, je namreč skupni prispevek podjetij sestavljen iz dveh delov, in sicer iz osnovnega odstotka prispevkov ter iz prispevka za delavke matere.

Ker je prispevek za delavke matere različen po raznih proizvodnih sektorjih (industrija 0.53%, trgovina 0.31%, kreditni zavodi 0.20%), ni bilo mogoče označiti celotnega prispevka, ker bi morali tiskati različne obrazce za različne proizvodne panoge. INAM je zaradi praktičnosti poskrbel za tiskanje enotnih obrazcev, na katerih so označili samo osnovni prispevek za zavarovanje proti boleznim, ki znaša 3.75% in 3.20%. Zato morajo podjetja podčrtati samo besede «nameščenci po 3.20%» za tiste, ki nimajo pravice do bolniške podpore, ter «nameščenci po 3.75%» za tiste, ki imajo pravico do bolniške podpore.

Za delavce ni bil označen noben odstotek prispevka, ker imajo vsi pravico do bolniške podpore (hranarine).

V marcu 275 prometnih nesreč

V mesecu marcu je bilo registriranih na našem ozemlju 275 prometnih nesreč, pri čemer je le 1 oseba izgubila življenje, medtem ko jih je bilo 98 laže ranjenih, 4 pa huje. 172 nesreč pa ni zahtevalo nobenih človeških žrtev. Skupno je bilo pri nesrečah, pri katerih je bilo zapletenih 473 vozil, 120 oseb ranjenih.

Z motorjem v tovornik

Zaradi trčenja z motorjem v tovornik je 28-letni trgovec Pietro Ostumi iz Ul. Giulia, ki je z motorjem vozil po Ul. F. Severo v smeri Opčin, padel in se hudo potolkel, zakar so ga morali odpeljati v bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili zlom piščali in pete leve noge

S SESTANKA AKTIVA OSVOBODILNE FRONTE V RICMANJIH

Širjenje „industrijske cone" na škodo lastnine Ricmanjcev

Samo enemu kmetovalcu bodo odvzeli 6000 m² na novo zasajenega vinograda - Prevara Ricmanjcev s strani Italcementi Tudi občina se mora zavzeti za interese svojih občanov

V četrtek se je v Ricmanjih sestal krajevni aktiv Osvobodilne fronte in razpravljal o številnih vprašanjih, ki živo zadevajo tako naše ozemlje in prebivalstvo v celoti kot še posebej o perečih vprašanjih Ricmanjcev samih. Na sestanku aktiva je bil prisoten tudi predsednik OF tov. Franc Štoka, ki je prikazal program, ki si ga je zastavila OF v zvezi z resno krizo, ki je zajela vse panoge gospodarskega življenja in v zvezi z resnimi socialnimi posledicami te krize za delovno ljudstvo našega področja.

Na osnovi njegovih izvajanj se je razvilo živahno in plodno razpravljanje, ki je poseglo na vsa področja javnega življenja vaščanov, posebej pa so se zadržali pri vprašanju brezposelnosti, v prvi vrsti seveda mladine, pri čemer so tudi ugotovili, da manjka v vasi mladinska organizacija», ki bi dala življenju, delu in borbi mladine pečat napredne narodne zavesti.

V zvezi z brezposelnostjo pa so prisotni še posebej opozorili na prevaro na račun domačinov, ki jo je izvršila družba Italcementi. Ko je ta družba od domačinov nasilno odkupovala nekaj 1000 kvadratnih metrov zemljišča za izkoriščanje, je obljubila, da bo pri delih zaposlila predvsem domačine. Podobna zagotovila je dajal tudi župan dolinske občine. Sedaj pa domačini ugotavljajo, da je pri delih na račun Italcementi zaposlen le en sam domačin, vsi ostali pa so Furlani.

Posebno veliko razburjenje med domačini pa je vzbudila vest o prisilnih odkupih novih velikih površin njihovega zemljišča za «industrijsko cono». Tako so te dni bili povabljeni lastniki «baredov», da dajo svoj pristanek na prisilni odkup njihovih zemljišč v približni izmeri 30.000 kv. metrov, seveda po izredno nizkih cenah. Najbolj prizadet je med temi nedvomno lastnik «Peckove mandrije» Anton Maršič, kateremu bodo odvzeli kar 6000 kv. metrov na novo nasajenega vinograda.

Če se bo to načrtno ugonabljanje slovenskih kmetov, ki ga izvajajo italijanski iredentisti pod krinko javnokoristnih del za razvoj industrijske cone, ki jo vsiljujejo kot nekak surogat za uničeno pomorstvo in ladjedelništvo, bodo Ricmanjci kmalu ob vso svojo zemljo, saj spadajo pod «industrijsko cono» prav vsi ricmanjski vinogradi in pašniki.

Da se to prepreči, bi bilo po mnenju prisotnih potrebno sklicati v okviru ricmanjske srenje vaško protestno zborovanje, na katerem bi morali izbrati posebno delegacijo, ki bi morala intervenirati na vseh pristojnih mestih, da se preneha z nadaljnjim razlaščanjem zemlje, ki je edini vir dohodkov velikega števila vaščanov. Delegacija bi morala nastopiti tudi pri vodstvu podjetja Italcementi z zahtevo, da izpolni svoje zagotovilo in zaposli domačine. Seveda pa bi se za to pereče vprašanje morala zanimati tudi dolinska občinska uprava, saj gre za življenjske interese njenih občanov. Pa tudi Kmečka zveza bi morala sklicati v vasi sestanek in podvzeti akcijo za zaščito ricmanjskih kmetovalcev.

Prisotni so v nadaljnji diskusiji z zadovoljstvom ugotovili, da so Ricmanje med vsemi, v katerih se Primorski dnevnik najbolj čita in da se posebno ob nedeljah proda res lepo število našega časopisa. Glede na to pa so izrazili željo, da bi bil čimprej tudi pri njih podoben diskusijski večer, kot jih je uredništvo P. d. organiziralo že v raznih mestnih okrajih. Nadalje so ugotovili potrebo, da bi mladina obnovila življenje vaške folklorne skupine, saj bi ta rada nastopila v okviru letošnjega 1. maja. Prav tako pa bi si posebno sedaj poleti, ko vprašanje prostorov ne predstavlja nepremostljivih ovir, želeli gostovanja SNG.

Na zaključku pa so še sklenili, da se bodo vaščani v čim večjem številu udeležili jutrišnje spominske svečanosti na Općinah ob 10. obletnici mučeniške smrti 71 talcev.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

POROČILI SO SE: radiotehnik Mario Rocco in uradnica Rosina Tunno, agent CP Guido Ravalico in gospodinja Maria Zagar.

UMRLI SO: 69-letni Francesco Ricatti, 57-letna Inec Ogazzi por. Lange, 55-letni Giuseppe Falconetti, 63-letni Pietro Radini, 63-letni Renato Semizzi, 61-letna Elisabetta Della Via por. Battaglia, 66-letni Luciano Princ, 59-letna Leopolda Cernigoj por. Krajn, 50-letna Jelena Voukanez Gangur, 51-letni Rudolf Bukovnik.

PRIHODI IN ODHODI LADIJ

PRIHODI: Ob 2.30 prazna iz Ravenne ital. ladja «Maria M.», ob 6.45 iz Benetk s 520 t raznega blaga ital. ladja «Campidoglio», ob 11. uri iz Akciaya z 8000 t kroma ital. ladja «Silvano», ob 11.45 iz Hajfe z 2600 t pomaranč izraelska ladja «Dromit».

ODHODI: Ob 7. uri proti Reki z 8 potniki jug. ladja «Bakar», ob 16. uri proti Ravenni z 240 t bencina ital. ladja «Maria M.», ob 17.30 proti Reki z 2 t raznega blaga jug. jadrnica «Koromačno», ob 17.35 prazna proti Benetkam ital. ladja «Sileno», ob 18. uri proti Benetkam s 1300 t lesa ital. ladja «M. Cosulich», ob 23. uri proti Benetkam s 435 t raznega blaga ital. ladja «Otranto», ob 23.15 proti Benetkam z 2583 t raznega blaga ital. ladja «Risano».

VREME VČERAJ

Najvišja temperatura 14,7, najnižja 11,6 ob 17. uri 14.5. Zračni tlak 1016,5 stalen, vlaga 71 odstot., nebo 1/10 oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10,0 stopinj.

NOCNA SLUZBA LEKARN

All'Alabarda, Ul. Istria 7; Barbo-Cerniel, Trg Garibaldi 5a; De Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); Mizzan, Trg Venezia 2; Vielmetti, Trg della Borsa 12; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26, Harabaglia, Barkovlje in Nicoli Skedenj.

TELEFONSKE STEVILKE ZA PRIMER NUJNOSTI

Rdeči križ	366 - 60
Gasilci	2 - 22
Policija	2 - 23

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

„Rudnik bakrene žice" na Općinah spravil v zapor tatinsko tolpo

Kradli so telefonske in telegrafske žice z voda Trst-Ljubljana - Ukradeno blago so prodajali starinarjem

Pogoste prekinitve telefonskih in telegrafskih zvez Trsta z Ljubljano so februarja letos napravile tukajšnji poštni upravi nemalo preglavic. Ravnateljstvo je bilo sicer prepričano, da je te okvare treba pripisati neurju in burji in je seveda takoj podvzelo nujne ukrepe, da se okvare čimprej popravijo. V ta namen je ravnateljstvo poslalo na Opčine in v okolico več skupin specializiranih delavcev, ki so imeli nalogo ponovno vzpostaviti zvezo. Toda delavci, ki so šli takoj na delo, so takoj opazili, da je okvare pripisati neznanim zlikovcem. Opazili so namreč, da manjka na napeljavah naravnost ogromno število metrov žice in ni bilo torej dvoma, da deluje v okolici ena ali več skupin, ki se bavijo s tatvino in nato tudi s prodajo ukradene žice.

Po prijavi ravnateljstva pošte in telegrafa na policiji, je poveljstvo poslalo na kraj, kjer je napeljana telefonska in brzojavna proga, več agentov z namenom, da pazijo in če je mogoče tudi aretirajo tatove. Tem agentom pa se ni posrečilo aretirati nikogar, kajti medtem je policija ugotovila, da je 30-letni Mario Tensi iz Alpinske ulice na Opčinah prodal dvem starinarjem precej kilogramov ukradene bakrene žice. Tensija so torej aretirali in ta je spočetka zanikal, kasneje pa je po njegovih izjavah zaradi udarcev s strani policijskega inšpektorja, vse izpovedal in izdal vse svoje pajdaše. Delo je šlo tako laže od rok in v nekaj urah je imela policije vse osumljence za zapahi. Poleg Tensija so končali v zaporu še 29-letni Giordano Cresti iz Ul. del Friuli, 25-letni Luigi Bracci iz Ul. Navali, 22-letni Bruno Lestoni, znani nepridiprav brez stalnega bivališča, znan tudi pod imenom Cita, 28-letni Bruno Bado iz Ul. Madonnina ter končno 20-letni Paolo Poropat. Tensi je med zaslišavanjem pojasnil, da je nekega dne videl Crestija kako se je odpravljal z bakreno žico v mesto, kjer je nameraval prodati kakemu starinarju. Odšel je z njim in ko je videl, da se je Cresti vrnil iz trgovine s 3.000 lirami v rokah, ga je povprašal kje je našel žico. Na odgovor, da je to zelo lahko, ker je na Opčinah «pravi rudnik tega blaga», se je pridružil družbini ter tako sodeloval pri tatvinah.

Na sodišču so se morali Cresti, Bado in Poropat zagovarjati obtožbe tatvine izvršene pred 24. februarjem, ko so ukradli v bližini Napoleonske ceste na Opčinah okoli 20 kg telefonske žice. Tensi, Bracci in Bado so bili obtoženi, da so 24. februarja ukradli na isti način 60 kg žice in končno je obtožnica naprtila krivdo za tatvino, izvršeno nekaj dni kasneje, ko je izginilo 43 kg žice Tensiju, Bracciju in Lestoniju.

Na sodišču so spočetka hoteli zanikati, vendar so morali vsi obtoženci pod pritiskom dokazov končno le priznati udeležbo na tatvinah. Posrečilo pa se jim je prepričati sodišče, da so tatvine izvršili podnevi in ne ponoči, kakor jih je obtožnica obtoževala in s tem dosegli tudi znatno milejšo kazen, ki je vseeno za nekatere zelo ostra.

Tensi, ki je bil med obtoženci edini nekaznovan, se bo moral za svoja dejanja kesati v zaporu 1 leto 4 mesece in 20 dni ter plačati poleg sodnih stroškov z vsemi ostalimi tudi 13.200 lir globe. Ostali pa so bili obsojeno: Cresti: 1 leto 4 mesece in 15 dni zapora ter 13.000 lir, Bracci: 3 leta 1 mesec in 15 dni zapora ter 29.700 lir, Lestoni: 3 leta zapora in 27.000 lir, Bado: 3 leta 1 mesec in 15 dni zapora ter 29.700 lir in končno Poropat na 1 leto, 8 mesecev in 10 dni zapora ter na plačilo 16.000 lir globe. Zadnjemu so tudi preklicali pogojnost kazni, ki mu jo je sodišče izreklo aprila lani

Lambretist podrl starko

V trenutku ko je 79-letna Marija Ukmar vd. Morandi iz Ul. Gatteri hotela prekoračiti Ulico Foscolo, jo je podrl na tla s svojo lambretto 20-letni Claudio Loviscig iz Videmske ulice. Tudi lambretist je padel in se je kasneje sam zatekel po zdravniško pomoč. Medtem ko bo on okreval v nekaj dneh, bo morala Morandijeva ostati na ortopedskem oddelku, kjer so jo zaradi zloma sklepa desne noge pridržali, s prognozo 30 dni.

Uspela prireditev sinoči na Općinah

Sinoči so openski mladinci in mladinke priredili v kino dvorani na Općinah veseli večer, za katerega so pripravili razne pevske in šaljive točke, prvič predstavili folklorno skupino in pevski ter tamburaški zbor.

Zanimanje za prireditev je bilo izredno veliko, saj so Openci do kraja napolnili kino dvorano. Zaradi pomanjkanja prostora bomo obširnejše poročilo o prireditvi priobčili v eni izmed prihodnjih številk našega dnevnika. Na vsak način pa moramo že danes povedati, da je prireditev res dobro uspela tako po številu nastopajočih kot po kvaliteti izvajanja posameznih točk, od katerih je vsaka žela zasluženo odobravanje.

Uspeh delavcev ustanove SELAD

Delavcem ustanove SELAD so končno priznali, da bodo odslej imeli pravico delati, dokler ne opravijo 1250 ur dela. Doslej je namreč veljalo, da delajo delavci šest mesecev, nato pa jih zamenja druga izmena. Tako so zlasti pozimi zaradi slabega vremena delali dejansko le kakih 120 dni. Odslej bodo delali 156 dni, kar pomeni celih šest mesecev, če odštejemo nedelje, ko itak tudi drugi delavci ne delajo.

Bala papirja mu je zlomila nogo

Med razkladanjem papirnatih bal z železniškega vagona v bližini skladišča št. 4 v starem delu pristanišča je 38-letnemu težaku Atilju Pausetu iz Milj priletela na nogo težka bala in mu povzročila tako hude bolečine, da se je moral zateči z rešilnim avtom v bolnišnico. Ker so mu zdravniki ugotovili verjetni zlom piščali desne noge, so ga s prognozo okrevanja v 30 dneh, pridržali na ortopedskem oddelku.

Pri sestavljanju žerjava sta se poškodovala

Med delom pri sestavljanju žerjava v bližini Lloydovega stolpa sta 39-letni Alessandro Perisinotto iz Ul. Virgilio in 49-letni Giovanni Baroncini iz Stare Istrske ceste padla na tla, pri čemer se je prvi močno udaril na kolku z verjetnimi kostnimi poškodbami ter se popraskal po rokah in nogah, drugi pa se je le sreči samo popraskal po udih.

Z glavo v prikolico

Nekaj minut po 18. uri so morali sprejeti zaradi velike rane na čelu, na ustnici ter prask po obrazu na I. kirurškem oddelku 15-letnega mesarskega vajenca Alojzija Cerneta iz Ul. Gambini, ki je pojasnil, da je med vožnjo s kolesom po cesti Milje — Trst trčil v prikolico tovornika.

SNG ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

DANES 3. APRILA 1954 ob 21. uri gostovanje na KONTOVELU s komedijo Normana Krasne

«DRAGA RUTH»

V vlogi Miriam nastopa Tea Starčeva; v vlogi Billa Stane Starešinič; v vlogi Chucka Miha Baloh.

JUTRI 4. APRILA 1954 ob 16. uri gostovanje na KONTOVELU z Zemljanovo dramo

„Odločitev"

V TOREK 6. APRILA ob 20. uri gostovanje v kino dvorani v SKEDNJU s Krasnovo komedijo

«DRAGA RUTH»

GLEDALIŠČE VERDI

Danes zvečer ob 21. uri nastopi stalna skupina iz Rima z Lilijevo novostjo «Preiskava o zakonski nezvestobi». Predstavi bo prisostvoval avtor sam. Jutri ob 17. uri zadnja ponovitev skupine z Bonaccijevo «Ura fantazije». Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic.

* * *

Jutri ob 11. uri bo v gledališču Verdi zadnji nedeljski simfonični koncert pod vodstvom dirigenta Luigija Toffola in s sodelovanjem pianistke Maureen Jones. Program obsega Mozartovo Simfonijo št. 35 (Haffner), Rueckov koncert za klavir in orkester, Levijev odlomek «Nuna iz Monze» iz suite «Manzonijanske osebnosti» ter Rahmaninova Koncert za klavir in orkester št. 2 op. 18 v c-molu.

Nadaljuje se prodaja vstopnic.

KINO

Excelsior. 16.00: «Noči Dekamekrona», J. Fontaine, L. Jourdan. Mladini izpod 16 let prepovedano.
Fenice. 16.00: «Magdalena», M. Toren, G. Cervi.
Nazionale. 16.30: «Sanje Bohème» K. Grayson.
Filodrammatico. 16.00: «Damščanka», R. Hudson, P. Laurie.
Arcobaleno. 16.00: «Tujec», G. Peck.
Auditorium. 16.30: «Veliko srečanje», A. Nicol, A. Trotter.
Astra Rojan. 16.30: «Ladje, ki se ne vračajo», J. Derek, B. Rush.
Cristallo. (Trg Perugino): 16.00 «Lucrezia Borgia», M. Carol. Mladoletnim najstrože prepovedano.
Grattacielo. 16.00: «Tujec», G. Peck.
Alabarda. 16.00: «Skotski princ», E. Flynn.
Ariston. 16.00: «Razkošne manekenke», K. Grayson, R. Skelton
Armonia. 15.30: «Dolina surovežev», B. Donlevy.
Aurora. 15.30: «Giuseppe Verdi».
Garibaldi. 15.00: «Ropar brez krivde», J. Barrymore.
Ideale. 16.00: «Narednik Bum», B. Lancaster.
Impero. 15.30: «Giuseppe Verdi», P. Cressoy.
Italia. 16.00: «Rimske počitnice».
Viale. 16.00: «Skobci ožine», Y. De Carlo.
Kino ob morju. 16.00: «Veliki preobrat».
Massimo. 16.00: «Alahovi konjeniki», K. Grayson, G. MacRae.
Moderno. 16.00: «Moulin Rouge», J. Ferrer.
Sv. Marko. 16.00: «Srebrne pečine», Y. De Carlo.
Savona. 15.00: «Naša gospa iz Fatime», G. Roland.
Secolo. 16.00: «Gospodar parnika», W. Chiari.
Vittorio Veneto. 16.00: «Lucrezia Borgia», M. Carol.
Azzurro. 16.00: «Saloma», R. Hayworth.
Belvedere. 16.00: «Bogata, mlada in lepa», J. Powell.
Marconi. 16.00: «Pajac», R. Shelton
Novo cine. 16.00: «Cesarske vijolice», C. Sevilla.
Odeon. 16.00: «Koenigsmark», S. Pampanini.
Radio. 16.00: «Osvojitev Kalifornije», C. Wilde.
Venezia. 16.00: «Lisica», J. Jones.

RADIO

SOBOTA, 3. aprila 1954

JUGOSLOVANSKA CONA TRSTA

254,5 m ali 1178 kc

Poročila v slov. ob 7.00, 13.30, 19.00 in 23.30.

7.10 Jutranja glasba; 7.30 Pregled tiska; 14.15 Sport doma in po svetu; 14.40 Parafraze na slovenske narodne pesmi izvaja pianist Marijan Lipovšek; 17.30 V djardinu in druge dalmatinske narodne pesmi; 18.00 Poročila v hrvaščini; 18.15 Zabavni orkestri in marši kaj vmes; 21.00 Od melodije do melodije; 21.30 Zbrano cvetje z domače grede; 22.00 Z mikrofonom po Primorski: Ilirska Bistrica; 23.00 Zadnja poročila v italijanščini; 23.10 Glasba za lahko noč.

TRST II.

306,1 m ali 980 kc-sek

11.30 Zabavna glasba; 13.00 Iz opernega sveta; 13.30 Priljubljene lahke melodije; 14.15 Kulturni obzornik; 14.45 Domači odmevi; 15.30 Glasbeno potovanje; 16.00 Oddaja za najmlajše; 17.30 Koncert pianista Aleša Curka; 19.00 Pogovor z ženo; 20.00 Sport; 20.30 Paganini in Sarasate; 21.00 Malo za šalo - malo zares, nato Dvorakovi Slovanski plesi; 22.00 Strauss: Koncert za oboo in orkester; 22.25 Slavni pevci; 22.45 Ples za konec tedna; 23.30 Polnočna glasba.

TRST I.

11.30 Simfonični koncert; 12.15 Angelinijev orkester; 14.00 Iz operet in revij; 15.00 S. Camasio H. Oxilia: «Zbogom mladost», igra v 3 dej.; 17.45 Ritmi Latinske Amerike; 18.45 Plesna glasba.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila ob 5.35, 6.00, 7.00, 13.00 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

12.00 Lahka glasba; 12.30 Edward MacDonell: Koncert za klavir in orkester v a-molu št. 1; 14.05 Slovenska solistična glasba; 14.20 Slovenske narodne pesmi; 14.45 Melod

Prebivalci Sesljana in Vižovelj pišejo maršalu Titu

SPOŠTOVANI TOVARIŠ JOSIP BROZ - TITO PREDSEDNIK REPUBLIKE - BEOGRAD

Sesljan je slovensko naselje ob glavni cesti Trst-Tržič, v neposredni bližini obale. Večji del zemljišč ob morju je last grofa Thurn-Taxisa, ki ima svoj grad v Devinu, druga zemljišča pa so last jusarjev iz Vižovelj ter kmetov in zasebnikov iz Vižovelj in Sesljana. Posebno po zadnji vojni je več Italijanov iz Trsta in Tržiča nakupilo zemljišča ob cesti in obali, da bi si sezidali stanovanjske hise in hotele. Zemljišča so večinoma kupili od občinske uprave občine Devin-Nabrežina, ki je še pred dvema letoma upravljala jusarska zemljišča. Nekaj zemljišč pa so kupili od domačih kmetov. Jusarska zemljišča upravlja zdaj domači upravni odbor jusarjev iz Vižovelj.

Pred prvo svetovno vojno je imel grof Thurn-Taxis na svojem zemljišču svoje letovišče ob obali, dva hotela, kamor so zahajali razni aristokrati. Do konca prejšnjega stoletja so bile v Sesljanu le 3-4 hiše, kjer so stanovali kmetje, ki so obdelovali na spolovino grofovo zemljo. Ko je začelo delovati letovišče, se je začelo razširjati tudi naselje, preselili so se nekateri kamnoseki iz bližnjih krajev in so zrastle prve trgovine in gostilne. Nekaj hiš je bilo zgrajenih tudi pod Italijo in hotel Castelreggio pri morju. Pred prvo svetovno vojno ni bilo v Sesljanu nobenega Italijana, niti ne v Vižovljah. Priselili so se pod Italijo, največ pa od leta 1945 naprej. Zdaj je v Sesljanu 40-45 italijanskih družin, od katerih je 20 družin «ezulov». Italijani imajo v rokah vse hotele (nov hotel Hermada, Pineta in Castelreggio, ki ima tudi kopališče in je ogradil tudi nekaj jusarskega zemljišča ob obali ter ne dovoli domačinom, da bi se tam kopali, čeprav imajo to pravico, ker je njihova last). Napovedujejo, da se bodo v te kraje naselili še novi «ezuli» in da jim bodo zgradili nova stanovanjska poslopja.

Vižovlje, ki so zelo blizu Sesljana, so takoj nad železniško progo Trst-Tržič in so starejše naselje kot Sesljan. Tudi v Vižovljah ni bilo pred prvo svetovno vojno nobenega Italijana, pod Italijo je bilo samo nekaj železničarjev, zdaj je Italijanov 10 (železničarji, člani civilne policije in financarji, ki so tam v službi).

Od leta 1918 sta obstajali v Sesljanu «Bralno in pevsko društvo» ter slovenska osnovna šola za Sesljan in Vižovlje. Leta 1924-25 pa so v vas prišli fašisti in vse uničili, knjige in ves inventar ter razpustili društvo. Gmotna škoda znaša po današnji vrednosti nad 300.000 lir. Do sedaj ni še nihče povrnil škode. Slovenski pouk v šoli pa so ukinili, kakor drugod na Primorskem.

Pod Italijo so bile grožnje, zasledovanja in pretepanje Slovencev na dnevnem redu. Dva domačina iz Sesljana sta zaradi političnega preganjanja ilegalno zbežala v Francijo.

V NOB je zlasti od 1943. leta dalje sodelovalo vse prebivalstvo. Iz Sesljana je bilo 14 borcev in 6 aktivistov, iz Vižovelj pa 11 borcev in 5 aktivistov. Za partizane so nabirali hrano in druge stvari.

V času narodnoosvobodilne borbe je bilo interniranih iz Sesljana 30 domačinov iz Vižovelj pa 10, od teh so 4 umrli v internaciji, 2 pa sta še hudo bolna v bolnišnici.

Iz Sesljana so padli v NOB: Rudolf Suc, Duilij Biasioli, Evgen Gabrovec, Maks Gabrovec in Bruno Sette. Iz Vižovelj pa: Ivan Furlan, Ivan Pernarčič, Berto Pipan, Ivan Pipan, Maks Blažina in Anton Terčon.

16. 8. 1944. leta so Nemci požgali Vižovlje (14 hiš in 22 gospodarskih poslopij). Sesljana niso požgali, ampak vse oropali in odnesli razno premičnino, obleko in druge stvari; kar niso mogli odnesti pa so zažgali. Samo v neki hisi so napravili škode za 650.000 lir v tedanji vrednosti. Do sedaj so povrnili le malenkostno odškodnino.

Pojtalijančevali so pristne slovenske priimke, kakor n. pr. Colja v Zolli, Kravanja v Gravigna, Žužek v Sussi, Gabrovec v Gabrielli, Pogačnik v Pogaccini, Kralj v Carli itd.

Do leta 1945 se je iz Sesljana in Vižovelj izselilo skupno 14 oseb, po letu 1945 pa 9.

Domačini občutimo diskriminacijo, ki jo do Slovencev izvaja tukajšnja oblast. Na razna dela ne marajo sprejeti domačinov, pač pa samo tujce, Italijane in ezule Tudi podpore revnim niso deležni domačini, ampak predvsem ezuli.

Vse domače prebivalstvo zahteva, da se popravijo storjene krivice in da se povrne škoda, ki jo je utrpelo od leta 1918 dalje, to je od dne ko je Italija okupirala te kraje. Nikakor in nikoli pa nočemo, da bi se v te kraje na kakršen koli način vrnila Italija, ker tu smo Slovenci in slovenska zemlja sega do našega Jadrana.

Hvaležni smo bratskim jugoslovanskim narodom, posebno pa jugoslovanski vojski in vodstvu nove Jugoslavije, za vso dosedanjo pomoč in smo prepričani, da nas naša matična domovina ne bo nikoli zapustila.

Nočemo, da bi se tu šopiril italijanski imperializem in se po naši — slovenski zemlji vrnil v Trst.

Sesljan-Vižovlje, 28. marca 1954.

ODDOLŽIMO SE SPOMINU PADLIH ZA SVOBODO

Ko smo 17. junija leta 1945 na openskem strelišču komemorirali 71 talcev, ki so jih nacistični in fašistični rablji ustrelili 3. aprila 1944, je zbrani množici spregovoril tudi skromen, suh človek, star 25 let. Bil je to Stevo Rodič, doma iz Drvarja v Bosni. Ko so namreč leta 1941 nacistične in fašistične horde preplavile Jugoslavijo, se Rodič ni mogel sprijazniti s tem. Stopil je v narodnoosvobodilno vojsko in se boril proti okupatorju. Toda pri nekem večjem spopadu so ga italijanski fašisti zajeli, odpeljali so ga v Split ter ga tu obsodili na 12 let robije. Ves čas do zloma Italije je Rodič prebil v raznih italijanskih zaporih. Tik pred polomom pa so ga prepeljali na Susak v zapore, kjer so ga po razpadu italijanske vojske zajeli nemški esesovci. S Sušaka so ga pripeljali v Trst in ga zaprli v Coroneo.

3. aprila 1944 pa so ga skupno z drugimi 71 priporniki odpeljali na openško strelišče, kjer naj bi bil z ostalimi ustreljen kot talec. Ko so jih esesovci in fašisti razvrstili v skupine in postavili k zidu, je skupno z vsemi ostalimi tudi on pokazal svojo borbeno zavest vzklikajoč: «Smrt fašizmu!» Toda ko so počili streli, je po naključju ostal živ. Vsi ostali so popadali, le on je ostal pokonci. To pa je trajalo le sekundo, dve. Hote se je zrušil med ostale. Prišel je mimo esesovski oficir ter posameznike, ki so se sicer smrtno zadeti še gibali, ponovno ustrelil v glavo. Pri tem je bil zadet tudi Stevo Rodič, vendarle samo v nogo. Ko so se esesovski rablji umaknili, so pustili na strelišču le stražo petih mož. Nastopil je nato mrak in Stevo je pomislil na beg. Počasi, tiho se je po trebuhu splazil od kupa mrličev proti bližnjemu grmičevju ter od tu dalje proti gozdu. Po dolgem, počasnem begu mu je uspelo naslednje jutro priti do ljudi. V gozdu je namreč srečal nekaj delavcev, ki so ga napotili v Mali Repen. Tu je ostal nekaj dni, se preoblekel, okrepčal in nato v spremstvu odšel v neko partizansko bolnišnico na zdravljenje.

***

Prihodnjo nedeljo bo deset let od tega dogodka in naše ljudstvo bo s svojo prisotnostjo na tej komemoraciji izrazilo svojo zahvalo vsem onim, ki so junaško dali svoje življenje za to, da bi mi bili svobodni. Hkrati pa bo ponovno oživilo svojo borbeno zavest, da ne bo klonilo pred tistimi, ki bi hoteli, da bi bile naše žrtve padle zaman.

Zemljevid s «spominom» kot letalski pripomoček

Britanski risarji so izdelali nov navigacijski pripomoček za polete, po radiu upravljani zemljevid s «spominom». Dokler leti pilot nad področjem, ki je označeno na zemljevidu, kaže položaj letala na zemljevidu avtomatično premikajoči se svinčnik. Cim pa pride letalo izven področja, ki ni označeno na zemljevidu, pa se avtomatični svinčnik takoj ustavi, toda «spomin» deluje še naprej; ko prileti letalo ponovno na področje, ki je narisano na zemljevidu, pa začne avtomatični svinčnik takoj risati položaj letala in to na pravem mestu.

Ta naprava je zadnja novost najnovejših Decca aparatov za registriranje poletov. Za lovce in helikopterje so izdelali posebno zelo lahko verzijo naprave, ki tehta komaj 9 kg.

Aparat v letalu sprejme radijske signale od omrežja Decca radarskih postaj na zemlji (isti sistem uporabljajo tudi ladje na morju), da tako ugotovi natančen položaj letala. Veriga Decca radarskih postaj obsega sedaj že skoro vso Evropo.

Novo napravo za registriranje poletov so že preiskusili na poletu čez Francijo. Na zemljevidu je bila označena pot čez Rokavski preliv od letališč Croydona do Le Touqueta, toda letalo se ni ustavilo v Le Touquetu, temveč je letelo do Pariza. Cim je prišlo izven področja, na katerega se nanaša zemljevid, se je avtomatični svinčnik ustavil, in v akcijo je stopil «spomin». Čeprav se je letalo iz Pariza vrnilo šele čez pet dni, je «spomin» postavil avtomatični svinčnik točno na tistem kraju, kjer je moral pričeti zaznamovati na zemljevidu povratno vožnjo.

Novi registrator poletov so prikazali tudi v Kopenhagenu, pozneje pa ga bodo prikazali še na drugih evropskih, letališčih, ki so vključena v verigo Decca radarskih postaj.

UPORABA RADIJSKIH IZOTOPOV ZA KONTROLO PRI VARJENJU

Neko britansko podjetje je izdelalo mobilni radiografski aparat, ki uporablja radioaktivne izotope za preizkušanje spajk pri kovinah.

Varjeni deli kovinskih posod ali cevi so kaj često izpostavljeni velikim naporom, zato se spajke kaj rade uničijo. Vedno večje je število tehnikov in inženirjev, ki iz previdnosti kontrolirajo spajke na znanstveni način. Naprave za radiografske preiskave spajk pa so tako drage, da so sistematične kontrole v tovarnah in drugje le redke. Z uporabo nove mobilne naprave pa bodo zaradi zmanjšanja stroškov te kontrole praktično dosegljive vsem.

Legende in strahovi v Cornwallu

Dežela starodavnih legend, v katerih nastopajo razni strahovi, ki obiskujejo stare gradove in samotne doline

Potnik, ki zaide po ogledu Anglije v Cornwall, bo kmalu ugotovil, da se ti kraji precej razlikujejo od ostale dežele. Grofija Cornwall, ki leži na skrajnem južnozahodnem polotoku Anglije, je dežela za sebe, s posebnim narečjem, ki se ga pa poslužujejo le pri posebnih prilikah kot na primer pri vsakoletni proslavi «Gorsedd».

Cornwall, obdan na treh straneh morja, je pravzaprav otok, če smatramo reko Tamar za njegovo vzhodno mejo, in ta osamljenost je mnogo pripomogla k temu, da so se obdržale starodavne legende te keltske trdnjave.

Cornwall je podolgovat močvirnat polotok z obliko škornja oceana. V Cornwallu še vedno verujejo v stare vraže in pripovedke, v primitivne legende o zlobnih duhovih in podzemskih škratih, ki živijo v kositrnih rudnikih, v zgodbe o velikanih in izginulih mestih. V novejši čas sega pravljica o cornwallskih duhovih iz leta 1919. Tisti čas so namreč prebivalci obale zatrjevali, da se mornarji, ki so izgubili med vojno svoje življenje v podmorniški vojni proti sovražniku, vračajo in da živijo kot duhovi v skalovju in jamah svoje rodne dežele: «... ti duhovi so zvabljali ladje v pogubo z napačnimi lučmi. Bati so se jih pa morale samo ladje sovražnika, ladje drugih držav so lahko mirno plule, za nje se niso nikdar zasvetile luči, katerih se je bilo treba bati».

Hrib Svetega Mihaela, v zalivu istega imena, nudi enega od najlepših razgledov Cornwalla; pravijo, da so grad, ki se dviga na skali, katera ima ime «otok plime», «ogromen granitni cvet», kot ga imenuje pesnik, zgradili velikani. Legenda pripoveduje, da se je grad v davnih časih dvigal sredi razsežnega gozda pet ali šet milj od morja. Druga legenda pravi, da je nekoč bilo med Penzance in slikovito ribiško vasico Mousehold malo mesto, ki «leži zdaj pod morjem».

Med bajkami o izginulih deželah in potopljenih mestih je posebno mična pravljica o dolini Lyonesse. Nekoč je zelo rodoviten pas zemlje spajal otoke Soilly z zahodnim rtom Cornwalla in na tej zemlji je živel zelo pobožen narod, ki je postavil nič manj kot 140 cerkva. To je bila deželica Lyonesse, ki je zdaj vsa pod vodo. V knjigi «Without Knowing Mr. Walkley» ki jo je spisala Miss Edith Olivier, je poglavje z naslovom «Stvari, ki razlagajo preteklost», v katerem pripoveduje, da je videla iz rtiča Land's End deželico Lyonesse: «... zmešnjavo stolpov, kupol, obeliskov zobčastih nadzidkov». Ob drugi priliki je jezdila s prijateljem nekoliko milj vzhodno od Land's Enda: «Bila je temna viharna noč... Naenkrat so se znova pokazali, nepremično nad morsko gladino, isti stolpi in zobčati nadzidki, in dež je padal nanje...» Ne samo ona, ampak tudi njen prijatelj je vse to videl.

Ko so v preteklih časih ljudje še verjeli v strahove, je bil širom dežele znan duh župnika Yaga in Wendrona, ki «se mu ni mogel upreti nihče, ki je hodil po zemlji». V vzhodnem delu Cornwalla so pa verjeli v prikazen pokojnega župnika Dodga iz Tallanda. Le-ta je nekoč prihitel na pomoč župniku Millsu in Laureatha, ki ga je zasledovala črna kočija s kočijažem in konji brez glav. Takoj ko se je pojavil Dodgeov duh, je začel kočijaž črne kočije kričati: «Prišel je Dodge, jaz moram bežati» in konji, kočijaž ter kočija so izginili. V Looe, devet milj od Liskearda, pripovedujejo, da se pojavi bel zajec, ki teče dol po griču do vrat gostilne Jolly Sailor vsakokrat, če grozi mali krčmi kaka nesreča. Trdijo, da je beli zajec duh nekega nesrečnega dekleta, ki je napravilo samomor. Ni jasno, kaki stiki naj bi bili med dekletom in krčmo, ki je stara že čez 500 let in v kateri so se nekoč shajali tihotapci tistih krajev.

Cornwall je nadalje dežela, v kateri se je odigravala nesmrtna zgodba Tristana in Izolde. V teh krajih stoji tudi Tintagel, grad kralja Arturja. Kraj pa, ki ga imajo mnogi duhovi posebno radi, je Dozmary Pool v severnem Cornwallu, samotno jezero nedaleč od ceste Launceston Bodmin «na obodu kroga vasi iz bronaste dobe, ki so nekoč kljubovale temi Bodminskega barja». V Jamaica Innu (krčmi iz Maurjevega romana «Daphne») zatrjujejo turistu, da se vsako noč sliši po cestah skrivnostni zvoki. In kdor se ustavi pri zapuščenem jezeru pri Dozmary Poolu ter mu dela družbo ena ali več vodnih ptic, bo kaj lahko verjel, da je to tisto jezero, v katerega je bil vržen «Ekskalibur», čarobni meč kralja Arturja, tisti meč, ki ga enkrat na leto, ponoči sredi poletja, nevidna roka dvigne nad stekleno gladino vode.

Najboljši čas za čakanje na bregovih Dozmarskega jezera so pa viharne zimske noči, ko se lahko sliši krik Johna Tregeaglea, ki skuša zbežati pred divjimi mesarskimi psi, ki ga zasledujejo po goličavi, da bi ga kaznovali zaradi krivic, ki jih je zagrešil, ko je upravljal Llanhydrock. Obsojen je bil, da izsuši Dozmarsko jezero, ki pa nima dna, z malo školjko.

Ni treba verjeti vsem tem pripovedkam o prikaznih; stvar ni v tem, da se veruje ali ne veruje tej in oni legendi, ampak v tem, da se ne more zanikati, da je Cornwall dežela, ki jo preplavlja nevidno valovje spominov na preteklost.

Knjižna razstava v Barkovljah v prostorih Prosvetnega društva.

RAZVOJ PODVODNE TELEVIZIJE

Britanska tovarna «Marconi's Wireless Telegraph Co.» poroča o novi kameri za podvodno televizijo vrste «Marconi Siebe Gorman», ki je po zagotovilih televizijskih strokovnjakov nekaj edinstvenega na tem področju.

Nova kamera je opremljena s periskopskimi lečami, s katerimi lahko «gleda» v vse smeri. Zato tudi ni bistveno, v katero smer je obrnjena televizijska kamera, kadar jo spustijo v vodo, kajti periskopske leče je mogoče iz daljave, obračati v krogu 360 stopinj, v višino pa v kotu 90 stopinj. To pomeni, da ima nova kamera iste praktične možnosti «gibanja» kot vsak potapljač. Zato ima pred starimi kamerami za podvodno televizijo ogromne prednosti, zlasti pri reševalnih delih, pri ugotavljanju razbitin potopljenih ladij ali pa pri nadzorstvu podvodnih pristaniških naprav.

DIPLOMACIJA IN NAFTA BLIŽNJEGA VZHODA

Nedavni dogodki v Egiptu in Siriji so izzvali cel niz komentarjev v vsem svetovnem tisku. In vendar se je iz vseh najrazličnejših stališč mogla opaziti skupna misel, da je vzrok vsem tem dogodkom na Bližnjem vzhodu izredno strateški položaj tega področja, ki predstavlja nekak most med Evropo, Afriko in Azijo. Toda tako razumevanje je do neke meje enostransko, kajti četudi je res, da je važen strateški moment, je hkrati in zelo verjetno še v večji meri važen element: veliko bogastvo na nafti. Crno zlato Bližnjega vzhoda, ki zavzema nad 50 odst. vseh svetovnih rezerv nafte, je zelo pogosto vzrok političnih dogodkov in kriz, ki se prepletajo neprestano po vsem tem arabskem svetu. Verjetno ni pogrešil oni angleški konservativni poslanec, ki je v londonskem spodnjem domu izjavil: «Smemo sicer izgubiti vse, ne smemo pa izgubiti britanskega otoka ter nafte in bombaža Bližnjega vzhoda!»

V zadnjih letih se je svetovna proizvodnja nafte povečala za približno 35 odst., in to gre predvsem na račun povečanega izkoriščanja ležišč nafte na Bližnjem vzhodu. Značilno je tudi, da je prišlo do takega povečanja proizvodnje kljub dejstvu, da je Perzija po podržavljenju petrolejske industrije in po prenehanju obratovanja anglo-iranske petrolejske družbe v oktobru leta 1952 padla s četrtega mesta v svetovni lestvici proizvajalcev nafte na 21. mesto. Nepričakovano so prodrli na vrh lestvice novi, zelo bogati proizvajalci med katerimi je gotovo eden najvažnejših Kuvajt. Ta mali sultanat, ki ga zasledimo na zemljevidu v dnu Perzijskega zaliva, stisnjenega med Perzijo in Saudovo Arabijo, je dejansko na nafti najbolj bogata dežela na svetu. Proizvodnja surove nafte je lansko leto presegla 40 milijonov ton in tako je Kuvajt poleg Saudove Arabije, postal najmočnejši proizvajalec nafte na Bližnjem Vzhodu. Tudi Irak je povečal proizvodnjo nafte. V letu 1950 so njegova polja dajala samo 6 milijonov in pol ton nafte, lansko leto pa je Irak prodal za nad 27 milijonov ton. Z dokončanjem naftovoda med Kirkukom in Baniaso v Siriji se je omogočil ta dvig, kajti zaradi spora med Izraelom in arabskimi državami je bil naftovod, ki spaja Kirkuk s Haifo, prakticno zaprt, dočim je bila kapaciteta naftovoda med Kirkukom in Tripolisom v Libanonu mnogo premajhen, da bi zadovoljeval rastočim potrebam. Med proizvajalci nafte v arabskem svetu so važni še sultanat Kvatar, dalje šejkat Bahrain ter seveda Egipt. Skupna proizvodnja nafte v državah Bližnjega vzhoda je lansko leto presegla 110 milijonov ton. Na prvem mestu imamo sedaj še vedno Severno Ameriko, ki daje 52.2 odst. vse svetovne proizvodnje, za njimi pride Bližnji vzhod z 18,2 odst., na tretjem mestu je Južna Amerika s 16,6 odst. ter nato Sovjetska zveza z 8 odst., dočim daje ves ostali svet le 4,9 odst.

Položaj večine držav Bližnjega vzhoda ni primeren za prevažanje nafte po morski poti. Da bi ladja-cisterna dospela iz Perzijskega zaliva do vzhodnih obal Sredozemskega morja morja prepluti nad 5.500 km razdalje. To pa je še mnogo večja razdalja kakor jo imamo od Le Havra do New Yorka. Zato so velikanske pokrajine, ki so povečini navadne peščene puščave kar prepletene z naftovodi, ki odpremljajo dragoceno surovino do sredozemskih pristanišč in čistilnic nafte. Mreža teh naftovodov je zelo gosta in sem moramo predvsem všteti naftovod, ki vodi od Kirkuka v Tripolis, dalje naftovod iz Kurkuka v Haifo (oba omenjena naftovoda imata dvojno traso), dalje imamo naftovod, ki vodi iz Kirkuka v Banias in Taplain ter naftovod iz Zubaira v Fao. Skupna dolžina vseh teh naftovodov je nad 6.500 km.

Četudi se zdi na prvi pogled čudno, vendar pa naftovodi na neki poseben način združujejo ter povezujejo oddaljene države, katerim stoje na čelu kralji med seboj sovražnih dinastij, ali pa državniki, ki so si v svojih političnih gledanjih med seboj nasprotni. Tuje družbe in vlade ter države se trudijo, da bi si zagotovili popolno kontrolo nad naftovodi, brez katerih bi se niti ne mogla zamisliti petrolejska industrija Bližnjega vzhoda. Poleg gospodarske ekspanzije je v tem delovanju zelo važen in izdaten način politika pritiska.

Poznani načrt, ki ga naj bi podpirali Britanci, in sicer ustanovitev države «rodovitnega polmeseca» in kamor naj bi spadale Irak, Sirija in Jordan, ni bil navdahnjen samo z željo, da se starim prijateljem, namreč dinastiji Hašemitov, nudi še en dokaz naklonjenosti, ampak gre predvsem za potrebo, da se posebno po izgubi iranskega petroleja čim bolj trdo obdrže naftovodi, ki gredo iz Iraka skozi Sirijo in Jordan. Glavni člen v tej verigi je Sirija in ta je pokazala preveč odkrito svojo voljo do samostojnosti in neodvisnosti. Poleg tega pa je hotela pokazati svojo samostojnost tudi z uvajanjem določenih socialnih in gospodarskih reform, kar je bilo precej opazno tudi v čedalje trdnejšem povezanju z Egiptom. Tu je bilo zares dovolj razlogov, da bi se izvršile določene spremembe v odnosih med arabskimi državami. Tajna diplomatska igra je po splošnem mnenju odigrala dovolj važno vlogo pri odstranitvi prejšnjega režima v Siriji.

Neizmerno bogastvo na nafti Bližnjega vzhoda izkoriščajo skoraj izključno tuje družbe, in to na temelju sporazumov, o koncesijah, sporazumov, ki so bili sklenjeni z raznimi krajevnimi vladami. (Edina izjema je Perzija, kjer je bila spomladi leta 1951 izvedena naconalizacija petrolejske industrije). Sporazumi pa ne vodijo računa o potrebah domačega prebivalstva, ki je skrajno siromašno in zaostalo, in to kljub vsem prirodnim bogastvom svoje dežele. Toda v zadnjem času, in zelo verjetno po izkušnjah z anglo-iransko družbo, so začele posamezne tuje družbe vse pogosteje objavljati razne načrte za gradnjo stanovanjskih, bolnic in drugih podobnih ustanov. Pri tem pa je nerodno to, da ti načrti ostajajo pretežno le na papirju. Tako skušajo te tuje družbe vsaj nekako opravičiti pred ljudstvom izkoriščanje teh bogatih pokrajin; odgovornost za slabe razmere, v katerih živi tamkajšnje prebivalstvo, pa skušajo zvrniti na domače vlade in vladarje, kjer vladata korupcija in podkupovanje ter brezobzirno kopičenje bogastva. Tako je n. pr. sultan Kuvajta «zaslužil» samo v letu 1952 nad 50 milijard perzijskih dinarjev in tako postal najbogatejši človek na svetu, medtem ko dobiva vladar Saudove Arabije letno «plačo» v vrednosti 60 milijard dinarjev.

Kriza, ki tli v državah Bližnjega vzhoda se bo končno razvila šele po uspešni borbi proti dominaciji tujih družb, hkrati pa tudi proti nečloveškemu izkoriščanju, ki ga izvajajo domači izkoriščevalci. In vprav dejstvo, da je potrebno voditi borbo na dveh frontah, dokazuje, da so razmere v katerih žive in se bore napredne sile arabskega sveta zelo zapletene.

Družbe, ki danes izkoriščajo naftna polja Bližnjega vzhoda pripadajo v glavnem dvema skupinama, in sicer angleški in ameriški. Ameriško skupino tvorijo Standar Oil Company iz Kalifornije in New Jerseya ter Texas Oil in Socony Vacuum iz New Yorka, dočim spadajo v angleško skupino anglo-iranska petrolejska družba ter Royal Dutch Shell. Američani so se pojavili na Bližnjem vzhodu neposredno po prvi svetovni vojni, ko so namreč uvideli, da potrošijo mnogo več petroleja kot ga sami proizvajajo. In ker je bil v tem času ves Bližnji vzhod pod močnim britanskim vplivom, so angleške in ameriške petrolejske družbe dolgo časa vodile neizprosno medsebojno borbo, da bi si zagotovile pravico na izkoriščanje teh polj. Končno, je bil 26. decembra 1946 dosežen sporazum, s katerim je bil potrjen britanski vpliv v Perziji, Američanom pa je bila prepuščena Arabija. Ni minilo mnogo časa, ko je ena točka tega sporazuma že bila brez veljave. V Perziji je prišlo do podržavljenja nafte. Toda to je samo prvi korak v borbi arabskih držav za svojo gospodarsko in politično neodvisnost.

NORVEŠKE ZIMSKE OROŽNE VAJE — Med letošnjimi zimskimi orožnimi vajami norveške vojske so se dobro obnesle ameriške «podlasice», to je džipi za promet po snegu.

Prva britanska protipodmorniška helikopterska eskadrilja

Prvi lord admiralitete, Thomas, je izjavil, da je prva protipodmorniška helikopterska eskadrilja britanske vojne mornarice nastopila aktivno službo 15. marca. Eskadrilja, katero so ustanovili pred približno pol leta, je bila doslej na oporiščih v Gosportu in Severni Irski, kjer so se letalci vežbali. V začetku poletja bo eskadrilja štev. 845, ki je opremljena s helikopterji Sikorsky «55 S», ki jih je Velika Britanija dobila od Združenih držav po zakonu o vzajemni obrambni pomoči, odletela na Malto. Isto vrsto helikopterjev uporablja britanska vojna mornarica tudi v bojih na Malaji.

BORBA ZA SVETOVNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

Dvoboj Botvinik-Smislov

13. marca se je v Moskvi pričel drugi Botvinikov dvoboj za potrditev svetovnega prvenstva v šahu. Za svetovno prvenstvo se bori sovjetski velemojster Smislov, zmagovalec lanskega veleturnirja kandidatov, ki mora za osvojitev najvišjega naslova v šahovskem svetu nabrati v 24 partijah tega dvoboja 12 in pol točke, medtem ko zadostuje svetovnemu prvaku, da obdrži naslov že neodločen rezultat. V prvih dveh partijah je Botvinik premagal svojega nasprotnika in dokazal, da se je na dvoboj, kljub temu da že precej časa ni nastopal na turnirjih, dobro pripravil in da je v odlični formi. Večina poznavalcev tudi sodi, da bo Botvinik kljub svoji abstinenci, ki je ni bilo opaziti pri nobenem od dosedanjih svetovnih prvakov, vsaj za sedaj še obdržal naslov, kajti Smislov uporablja način igre, ki je v mnogočem podoben Botvinikovemu, ki ga pa svetovni prvak mnogo globlje in temeljiteje pozna in temu primerno uporablja, kar je pač Smislova slaba taktična poteza. V svetu splon sodijo, da bi bil za sedaj zmožen premagati Botvinika v dvoboju edino Bronštein s svojim izrazito napadalno-kombinacijskim slogom igre, s katerim je že pred dvema letoma dosegel nedoločen rezultat v dvoboju za svetovno prvenstvo.

Botvinik je eden največjih šahovskih talentov sploh. Sah se je naučil igrati kot 12-letni deček in čez dve leti je že premagal takratnega svetovnega prvaka Capablanco na neki simultanki. V bogatem šahovskem življenju v Leningradu se je njegov talent hitro razvijal. S 16 leti mojster, z 20 leti prvak SZ, z 22

velemojster, je Botvinik postal s 25 leti že eden glavnih kandidatov za svetovno prvenstvo. Res blesteča kariera! Od njegovih številnih uspehov na mednarodnih turnirjih so vidni predvsem tile: delitev prvega mesta v Notinghamu 1936. leta, tretje mesto na AVRO-turnirju v Nizozemski 1938 in prvo mesto na povojnem mednarodnem turnirju v Groningenu 1945. leta. Razen tega je večkratni prvak SZ. Naslov svetovnega prvaka je dobil na match-turnirju Haag - Moskva 1948, ko je iz borbe s Smislovim, Reshewskim, Keresom, Euwejom odnesel zmago z velikim naskokom v točkah.

Po poklicu je Botvinik inženir elektrotehnike in je zaposlen v ministrstvu električnih central v Moskvi. Je srednje rasti, ostrih in inteligentnih potez obraza, miren, toda samozavesten. Že od prvega početka se je držal znanega pravila: čim večji je talent, tem več je treba dela, da se doseže uspeh. Zanj talent ni bil poglavitno, marveč samo pogoj za uspeh. Ko je opazil, da se v svoji igri preveč nagiblje k obrambi, si je izbral kot partnerja za trening velemojstra Ragozina, izrazitega kombinatorika. Tako je s pomočjo svojega talenta, predvsem pa z lastnim delom prišel do skladnega in močnega sloga igre. Svoje partije začne navadno počasi in mirno, videz je kot da se pripravlja samo na obrambo; toda naenkrat sliko menja, naglo preide v napad, njegove figure stoje na najugodnejših mestih, ihče pa ne more prav povedati, kako je do tega prišlo. Kakšne pa so njegove slabe strani? Na to vprašanje zaenkrat še ne moremo odgovoriti; odgovor bo dal naslednji svetovni prvak.

Vasilij Smislov je deset let mlajši od svetovnega prvaka. Prve šahovske napotke je dobil v Domu pionirjev v Moskvi. Na koncu tečaja je v simultanki remiziral z znanim mojstrom — svojim učiteljem. Čez dve leti sta se srečala za partijo na šampionatu Moskve. Smislov je zmagal, osvojil prvenstvo Moskve in dobil naslov mojstra. Čez tri leta je 22-letni Smislov postal velemojster. Njegovi večji mednarodni uspehi so: tretje mesto v Groningenu 1945, drugo mesto na match-turnirju Haag-Moskva 1948 in tretje mesto v Bukarešti 1953. Smislov si je izbral manevrski slog igre, njegove partije so prepletene s taktičnimi udari in elastično obrambo. Ljubi nejasne pozicije, kjer ne odloča toliko znanje, kot pa upornost in smelost prežeta z lastnimi idejami. Smislov je še mlad in ima pred seboj še velik del svoje kariere.

TRST, sobota 3. aprila 1954

VREME Vremenska napoved za danes: Napovedujejo pretežno jasno vreme z manjšimi krajevnimi pooblačitvami. — Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je bila 14.7 stopinje; najnižja 11.6 stopinje.

PRIMORSKI DNEVNIK

RADIO Opozarjamo vas na sledeče oddaje: **Jug. cona Trsta:** 22.00: Z mikrofonom po Primorski: Ilirska Bistrica. **Trst II.:** 17.30: Koncert pianista Aleša Curka. **Trst I.:** 11.30: Simfonični koncert. **Slovenija:** 14.05: Slovenska solistična glasba. 17.15: Poje Ljubljanski komorni zbor.

NOVICE IZ VSEGA SVETA

„ATOMSKA GROZA" JE ZAJELA TUDI AMERIKO

OBJAVLJENE FOTOGRAFIJE IN FILM o grozotnih učinkih „H" bombe

Vojskovanje z atomskim orožjem bi onemogočilo sleherno civilno obrambo - Krater vodikove bombe od leta 1952 je tako globok, da bi vanj spravili 74 rimskih Kolosejev

NEW YORK, 2. — «Atomski» strah je po štirinajstih dnevih, ko je vznemirjal Evropo in Azijo, prišel tudi v Ameriko. Včerajšnji časopisi so pod ogromnimi naslovi v ilustriranih člankih pisali o «neverjetni» sili nove vodikove bombe.

Od leta 1945, ko so bili v juliju izvedeni na Bikinskih otokih prvi atomski poskusi, niso Amerikanci do danes pokazali podobne reakcije na atomske eksplozije. Izjave predsednika Eisenhowerja in izjave predsednika komisije za atomsko energijo Lewisa Straussa pa so pripravile časnikarje, da so pričeli zahtevati še neobjavljene fotografije o eksploziji vodikove bombe leta 1952.

Časopisi so te fotografije objavili na prvih straneh. Velik del so posvetili pisanju o eksplozij.. «New York World Telegram» je vest objavil pod sledečimi naslovi: «Ustvaritev pekla na zemlji deluje uničujoče proti vsem predvidevanjem», «Nobene obrambe: eksplozija «H» spravlja v neugoden položaj glavno mesto», «Kričalo se bo: evakuirati mesta».

List «New York Journal American» pa je objavil naslov kar z rdečimi črkami: «Film groze o vodikovi bombi: uničevalni bes». List «New York Post» je opozoril javnost, da «vodikova bomba spreminja načrte o civilni obrambi. Mesto bi izpraznili». List «World Telegram and Sun» se s strahom sprašuje: «Kje smo? Kje se bo končalo?»

Vsi časopisni komentarji se nanašajo na vodikovo bombo. Tudi radijske in televizijske oddaje so v pretežni meri posvečene temu trenutno najpopularnejšemu argumentu. Po podatkih, ki jih je v zvezi z eksplozijo navedel predsednik komisije za atomsko energijo Strauss, je vse prebivalstvo prepričano, da je vsaka civilna obramba nemogoča. Vsa zaklonišča so pred močjo te bombe popolnoma neučinkovita. Samo popolna izpraznitev velikih mestnih središč bi rešila prebivalstvo; izpraznitev velikih mest pa je povezana z neverjetnimi skoraj bi rekli neizvedljivimi zaprekami. V nevarnosti bi bila tudi mestna okolica, ker bi jo prekril radioaktiven prah, za katerega vemo, da je smrtonosen.

Da bi nazorno prikazali moč «H» bombe od leta 1952, so številni časopisi objavili grafikone, iz katerih je razvidno, da bi v krater z lahkoto spravili 74 rimskih Kolosejev, medtem ko se atomski oblak dvigne visoko za 49 Eifflovih stolpov ali pa trikrat više od najvišje gore v Evropi Mont Blanca.

Presenečenje predstavlja ugotovitev, da je proizvodna cena vodikove bombe zelo nizka. Po nekaterih vesteh naj bi tako bombo napravili za samih 10 dolarjev, kar je nekaj več kot 6.000 lir. Prenašali pa bi jih lahko lovci ali pa po radiu vodene rakete, ne pa veliki bombniki, kakor je bilo to do sedaj v navadi.

Znani vojaški kritik Hanson W. Baldwin je pripomnil, da kljub velikemu alarmu, ki ga je povzročila vodikova eksplozija, ni mogoče pomagati trnjavi Dien Bien Fu, ker bi obenem uničila branilce in napadalce. To pomeni, da bi se tudi v sedanji atomski eri vojskovanje nadaljevalo po klasičnih primerih in zakonih, ki so v veljavi od kamene dobe dalje, in sicer v znamenju znoja in človeka, pokritega s krvjo in blatom, proti človeku. Pri napadu na francosko trdnjavo Dien Bien Fu bi lahko uporabljali zelo majhne taktične bombe «zaradi političnega in psihološkega pritiska na Azijo». «Dokler ne bo popolnega in učinkovitega mednarodnega nadzorstva nad vodikovo bombo in nad vsem orožjem, ki uničuje ljudi v množicah, je zaključil Baldwin, toliko časa moramo obdržati možnost, da uničimo Moskvo z namenom, da sovražnik ne bi mogel uničiti New Yorka».

Izvedenci meteorološke opazovalnice v Nagoyai so izjavili, da je radioaktiven prah 12. marca pokril v bližini opazovalnice obsežne površine. Prah bi lahko prišel iz Sibirije. Na to področje namreč vedno pihajo z azijskega kontinenta vetrovi. Po mnenju izvedencev je nemogoče, da bi prah prišel z Bikinskih otokov, razen če ni dosegel izredne višine, odkoder se je najprej usmeril proti severu, šele potem pa se je, ko je napravil pot okoli Japonske, usmeril proti jugu. Radioaktivnost praha je skoraj neznatna, tako da ljudem in živalim ne škoduje. Opazili pa so posledice na rastlinah. Listje je postalo rjavkasto rumene barve.

BONN, 2. — Nacistična vojna zločinka Ella Schmidt je včeraj prišla na podlagi dekreta pooblaščene britansko-nemške komisije iz angleškega zapora v Werlu.

Na pocesu so jo spoznali za krivo, da je med aprilom leta 1944 in aprilom leta 1945 povzročila smrt poljskih in ruskih otrok. Najprej je bila obsojena na smrt, potem so ji kazen znižali na dosmrtno ječo, potem na 21 let, 15 let...

Fotografska dokumentacija o eksploziji vodikove bombe novembra 1952 na otoku Elugelab na otočju Eniwetok. — Slika kaže oblak po eksploziji, ki so ga slikali z višine 4000 metrov in z razdalje 80 kilometrov.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

ŽUPANOVO POROČANJE O POTOVANJU V RIM

Nobenih koristi ne bomo imeli če nam bodo samo obljubovali

Nekaj dela bo imel oddelek za gradnjo železniških vagonov v Tržiču - Imenovali so štiri mestne stražnike, med katerimi ni niti enega Slovenca

Goriški župan je članom občinskega upravnega odbora podrobno poročal o rezultatih njegovega obiska pri oblasteh v Rimu. Znano je, da je na zadnji občinski seji v Gorici bila soglasno izglasovana resolucija o položaju tržiških ladjedelnic. Na to resolucijo in na mnoga druga pismena priporočila je župan dr. Bernardis iz Rima prinesel le vest o dvoletnem proračunu za naročila, ki jih bo ministrstvo za promet dodelilo oddelku za železniško opremo v Tržiču. O kakih drugih naročilih ni bilo na torkovi seji izgovorjene niti besedice, čeprav je položaj največjega industrijskega objekta v goriški pokrajini še vedno pereč, za njegovo rešitev pa so samo majhna naročila in obljube v zvezi s Tambronijevim zakonom. Župan je nadalje sporočil, da pogajanja med Jugoslavijo in Italijo glede dobavljanja vode Gorici iz Jugoslavije potekajo v najlepšem redu in ob obojestranskem razumevanju ter je upati, da se bodo pogajanja tudi uspešno zaključila. V Rimu je župan imel kontakte z raznimi osebnostmi tudi glede delovanja proste cone, vendar pa podrobnejših vesti o tem nismo prejeli.

Gradnja novih stanovanjskih poslopij bo po poročanju goriškega župana najbrž precej živahna, če seveda ne bodo ostali v Rimu le pri obljubah. Župan je omenil, da bi v mesecu aprilu občina že lahko napovedala zakup dela za gradnjo 16 stanovanj v Ul. Lantieri za brezdomce in za 18-stanovanjsko zgradbo INCIS za uslužbence javne varnosti. Govora je bilo tudi o načrtih za gradnjo stanovanj za uslužbence prefekture in železničarjev; kmalu bo razglašen zakup. Glede nove šole v Stražicah je položaj isti. V zvezi z vodovodom Boschetta, za katerega zahteva goriška občina popoln prenos stroškov na državo, ni župan dobil še končne odobritve.

Po županovem poročilu je odbor sprejel več ukrepov upravnega značaja in poleg drugega odobril imenovanje štirih novih mestnih policajev, ki so zmagali v zadnjem konkurzu, Marcella Zbrizzaia, Rodolfa Mocchiuta, Riccarda Zorzenona in Duilia Tavagnuttija.

Imenovanje novih mestnih policajev je bilo že zdavnaj potrebno, vendar bi vsakega občana lahko začudila vest, da med štirimi imeni, ki so zmagali na konkurzu, ni niti enega Slovenca, če ne bi predobro vedeli za odnos goriške občine do slovenskih občanov. V samem mestu, posebno pa v predmestju in po okoliških vaseh, je veliko število prebivalcev, ki so Slovenci, zatorej bi morala občina pri izbiranju novih uslužbencev upoštevati sestav in potrebe njenega prebivalstva ter sorazmerno podeliti službena mesta med italijanske in slovenske konkurente.

Seja DFS v Št. Mavru

V sredo zvečer je bil v Št. Mavru širši sestanek DFS, na katerem so poleg političnih problemov obravnavali tudi važnejše vaške probleme. Tajnik IO DFS tov. Nanut je podal politično poročilo in orisal današnji položaj organizacije goriških in beneških Slovencev. V diskusiji so se oglasili številni vaščani in stavili konkretne predloge v zvezi z reorganizacijo in preimenovanjem DFS. Na koncu sestanka so Štmavrci izvolili še nov krajevni odbor DFS in izbrali delegate za občinsko skupščino.

Film o kmetijstvu danes v Števerjanu

Danes zvečer ob 20. uri bodo v dvoru v Števerjanu predvajali za neposredne obdelovalce film o kmetijstvu s predavanjem. Film organizira kmetijsko nadzorništvo iz Gorice. Vsi vljudno vabljeni.

Včeraj popoldne ob 18. uri se je v občinski Beli dvorani ponovno sestal občinski upravni odbor in nadaljeval z razpravo o točkah, ki so bile na dnevnem redu pretekle torkove seje.

Letni urnik trgovskih obratov

Zveza trgovcev goriške pokrajine s p o r o č a, da na podlagi prefektovega dekreta štev. 15840/III z dne 8. oktobra 1951 je s 1. aprilom stopil v veljavo letni urnik trgovskih obratov.

Urnik je naslednji:

pekarne: od 6.30 do 12.30 in od 16. do 18. ure; *mlekarne:* od 6.30 do 12.30 in od 17. do 19.30 ure; *trgovine jestvin in drogerije:* od 8. do 12.30 in od 16. do 19.30 ure; *trgovine z železnino:* od 8.30 do 12.30 in od 15 do 19. ure; *trgovine s sadjem in zelenjavo:* od 8. do 12.30 in od 16. do 19.30 ure; *trgovine z lesom in gradbenim materialom:* od 8. do 12. in od 14. do 18. ure; *trgovine koles:* od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30 ure; *cvetličarne:* od 8. do 12.30 in od 15.30 do 19.30 ure; *trgovine kmetijskih pridelkov:* od 8. do 12.30 in od 15.30 do 19. ure; *trgovine bonbonov in slaščičarne* brez dovoljenja kvesture: od 7.30 do 22.30 ure; *vse druge trgovine:* od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30 ure.

Papirnice bodo med šolskim letom, ko je pouk, lahko odprle trgovine pol ure pred pričetkom pouka v šolah.

Nobena trgovina se ne sme odpreti pred določenim urnikom in se ne sme zapreti po zgoraj navedenem urniku. Urnik za otvoritev trgovin dopoldne velja tudi za potujoče trgovce, z izjemo, ko so trgi in sejmi; v slednjih dneh bodo trgovine lahko ostale odprte neprekinjeno od jutra do večera. V sobotah in dneh pred prazniki bodo trgovine lahko podaljšale večerni urnik za pol ure.

Zgoraj navedeni urnik, ki bo veljal za vse občine goriške pokrajine, razen občine Gradež, bo ostal v veljavi do 30. septembra 1954.

GLASBENA ŠOLA V GORICI

PRIREDI DANES 3. APRILA OB 20.30 URI V DVORANI *«PRI ZLATEM PAJKU»*

Koncert mladinske pesmi

Z NASLEDNJIM SPOREDOM:

1) Anton Jobst: *Domovina, zemljica, mati* (Iv. Cankar)
R. Simoniti: *Plovi, plovi* (Nar. iz Dalmacije)
Pavle Kalan: *Rajanje* (Fr Bevk)
Mladinski zbor

2) Matija Tomc: *Uspavanka* (M. Kunčič)
Danilo Bučar: *Uspavanka* (N. Božičeva)
Dekliški zbo

3) L. Kramolc: *Prišla je ta ljuba vigred* (Nar. iz Rože)
Ciril Pregelj: *Ste vidli barona?* (Nar. iz Ljutomera)
Skupina dijakov

4) M. Bravničar: *Polžki* (K. Sirok)
Polžek je povsod doma
Polžek davkov ne plačuje
Dva polža
Mladinski zbor s spremljevanjem klavirja

5) S. Mihelčič: *Medo pleše* (M. Golar)
Dijaški mešani zbor

6) L.M. Škerjanc: *Spela -Uk* (Igo Gruden)
Jadro (Igo Gruden)
Uspavanka (Igo Gruden)
Ej! (V. Jerajeva)
Pomladansko kolo (Utva)
Jesenska (V. Jerajeva)
Učenke s spremljevanjem klavirja

7) R. Simoniti: *Kolo* (Narodna)
S. Mihelčič: *Na kolenu* (O. Župančič
Dijaški mešani zbor

MATINEJA ZA ŠOLSKO MLADINO iz mesta in okolice bo v nedeljo 4. aprila ob 10. uri v isti dvorani. Vstopnice za koncert dobite od četrtka 1. aprila dalje na sedežu Z S P D

DOBERDOBSKI OBČAN O DELOVANJU OBČINSKE UPRAVE

Doberdobsko občino vodijo ljudje ki ne upoštevajo interesov prebivalstva

Volivci vsake občine izvolijo ob priliki občinskih volitev v občinski svet takšne može, ki naj bi bili po mišljenju volivcev požrtvovalni, objektivni, pošteni in predvsem takšni, ki bi se zanimali za koristi občanov in s tem občine same. Po natančni in objektivni analizi delovanja naših občinskih svetovalcev bomo ugotovili, da večina teh naših predstavnikov v občinski upravi nima od občanov zaželenih lastnosti. Odraz sestava občinskega sveta se pokaže predvsem pri upravljanju občinskih poslov; s tem hočem reči, da, če je občinski svet sestavljen iz dobrih in požrtvovalnih elementov, je tudi njegovo delovanje dobro in zadovoljivo. Če pa je občinska uprava izročena v roke slabim, brezbrižnim ljudem, so pa potem koristi občanov slabo zastopane. Če mi občani, bodisi Doljani, Doberdobci, Jameljci in Poljanci pomislimo, kakšen je sestav našega občinskega sveta, kateri in kakšni so ti ljudje, ki zastopajo naše koristi, ugotovimo, da niso vsi takšni, kakršne smo si želeli, ko smo volili naš občinski svet. Da pridemo do tega prepričanja, nam je dovolj, če pomislimo na nekatere sklepe odbora ali celotnega občinskega sveta. Ne bom našteval mnogo takih sklepov, saj jih občani sami dobro poznajo, ker so z njimi zelo nezadovoljni. Hočem omeniti samo tiste, o katerih vsi občani zadnje dni največ govorijo.

Po dolgem času je tudi doberdobska občina dobila svoj delovni center za zaposlitev nekaj svojih brezposelnih občanov. Kakor je do danes ljudem znano, bodo s tem delovnim centrom popravljali cesto, ki pelje iz Doberdoba do križišča s cesto, ki pelje v Palače. Ljudje, ki poznajo stanje omenjene ceste, se ne strinjajo s tem sklepom, ker dobro poznajo tudi stanje drugih cest, ki so v mnogo slabšem stanju in bolj prometne. Dobro bi bilo, če bi si nekateri občinski svetovalci in gospod župan sam ogledali cesto, ki pelje s Polja na Palkišče, cesto od Devetakov do Vižintinov in od tu do asfaltirane ceste, dalje cesto, ki pelje od spodnjega dela Jamelj do zgornjega dela vasi, cesto od Bonetov do Doberdoba, cesto z glavne poti do Bonetov in še druge ceste, ki so bolj potrebne popravila kot tista, katero bodo z delovnim centrom popravljali. Dobro bi bilo tudi, da bi se nekateri občinski svetovalci z gospodom županom na čelu že pred določitvijo, kaj bo delovni center delal, ogledali obcestne kanale po Doberdobu, ki so tako «dobro» speljani, da si vodni tok utira svojo pot kar čez dvorišča Doberdobcev.

Doberdobci dobro vedo, da ob sedanjih cestah ni mogoče narediti stalnih kanalov za odtok vode; želijo pa si, da bi sedanji delovni center popravil toliko, da bi si potem vaščani sami, vsak pri svoji hiši, lahko poskrbeli za nadaljnja potrebna popravila. Razumljivo je, da je zaradi takega nepravilnega delovanja občinskega sveta nastalo med občani veliko razburjenje in to posebno med Jameljci, ki se hočejo iz ogorčenja in jeze, ker včasih naletijo njihovi svetovalci na zelo neljub sprejem pri g. županu, odcepiti od doberdobske občine in se priključiti k tržiški občini. Vem, da Jameljci, ker so zdrave pameti, tega ne bodo naredili; žalostno pa je, da je med njimi prišlo do takega razpoloženja. Če občinska uprava ve, da upošteva zahteve Jameljcev, potem bi bilo dobro, da bi to ravnanje obrazložila prebivalcem Jamelj in jim tako odpravila tisto željo, ki je tako škodljiva za celo občino. V zvezi z delovnim centrom se slišijo še drugi nezadovoljni glasovi, ki so po vsej verjetnosti tudi upravičeni. Gre namreč za namestitev voditeljev tega delovnega centra. Občani dobro vedo, da imajo v svoji občini tudi take ljudi, ki imajo vse pogoje za voditelje in zato se zdi vsem čudno, da so na teh vodilnih mestih nameščeni tujci. Druga vsem občanom nejasna zadeva pa je vzdrževanje doberdobskega poljskega čuvaja. Doljani in Jameljci so prepričani, mogoče neupravičeno, da je davčna komisija pri odmerjanju davkov naprtila tudi njim delež za omenjeno vzdrževanje, čeprav nimajo od tega nobene koristi, ker je pač poljski čuvaj nastavljen samo za vas Doberdob. Da nima doljansko in jameljsko polje svojega čuvaja, je namreč zasluga občinskih svetovalcev iz Dola, katera se nista niti pri svetovala s svojimi vaščani, preden sta odšla «zastopata na» občinsko sejo koristi kmetov iz Dola. Zaradi take brezbrižnosti naših doljanskih svetovalcev se širi glas, češ da ta «predstavnika» ne sprejema niti kar jima nudi občinski svet in kar bi bilo koristno za naše vas.

Da bi preprečili širjenje glasov med občani in da bi bila čim večja povezava med občinskim svetom in vaščani, svetujem, da bi občinska uprava sporočila, kdaj ima občinski svet svoje seje, da bi jim prisostvovali tudi drugi prebivalci in se tako seznanili z njegovim delovanjem.

DOLJAN

URNIK LEKARN

V četrtek 1. aprila je stopil v veljavo sledeči letni urnik lekarn: od 8. do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

DEŽURNA LEKARNA:

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Kuerner, Corso Italia 5 - tel. 25-76.

KINO

CORSO. 17: «Kraljica Devonca», barvni film, J. Simmons in S. Granger.
VERDI. 16.30: «Lahka letala», N. Taranto, Billi in Riva.
CENTRALE. 17: «Otok vihar» ja», J. Hall in M. Windsor.
VITTORIA. 17: «Devica Orleanska», barvni film, I. Bergman.
MODERNO. 17: «Obsodite ga» 15. in 20.
KINO STANDREŽ. «Laž», J. Sanson, A. Farese in J. Galter.

Za nakup nove obleke se boste lažje odločili sedaj, ko ima

Foderami A. Pertot nov oddelek

kjer je velika izbira dobrega in modernega blaga za moške obleke po zelo ugodnih cenah

BLAGO ZA VSAK OKUS - CENA ZA VSAK ŽEP

Foderami - A. Pertot

TRST, Ul. Ginnastica 22, Tel. 95 998

ŠPORTNI DNEVNIK

ITALIJANSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO

BORLETTI NASTOPI JUTRI V TRSTU

Ginnastica Triestina na četrtem mestu z eno tekmo v zaostanku

Letos so odšli z igrišča Triestine vsi poraženi, kolikor jih je doslej prišlo semkaj. Tudi Gira, pretendent za prvo mesto, je pustila kožo v Trstu. Logično, da je že zaradi samega maščevanja morala v nedeljo v Bologni vrniti Triestini poraz. Bolj v začetku igre so Tržačani igrali dobro, včasih celo prav lepo in so imeli vajeti v svojih rokah. Potem pa so domači poslali na igrišče nove moči in igra Tržačanov se je pričela rušiti najprej pri napadu potem pa še v obrambi.

V nedeljo pride v Trst prvak Borletti. Gotovo bo ta tekma privabila na igrišče maksimalno število gledalcev. Prva tekma v Milanu ni potekla na posebno športni način in upati je, da Tržačani ne bodo vračali milo za drago, pač pa naj raje z igro pokažejo, kaj zmorejo, kadar hočejo in kadar jih občinstvo bodri.

Borletti mogoče ni v najboljši formi ali pa je bila njegova igra v nedeljo proti Virtus samo trenutna slabost. Vsekakor pravijo, da bi po pokazani igri bolj zaslužila zmago Virtus kot Borletti.

Goriziana je vendarle v nedeljo pokozala, da zna še vedno igrati dobro košarko. Gostje iz Rima so predstavljali pravo strašilo, vendar pa se vidi, da je Goričanom dvatedenski odmor koristil. Zorzi je bil zopet center atrakcije na igrišču; zdi se, da je prestal svojo krizo. Vendar pa bi bili Goričani lahko zmagali, če ne bi sodnika «podpirala» rimsko ekipo, zaradi česar je tudi razdraženo občinstvo potem vdrlo na igrišče. Kronika tekme je kratka. Prve koše realizirajo domačini. Kar naenkrat se gostje vržejo v napad in prevzamejo vodstvo s precejšnjo razliko točk. Vendar pa to Goričanov ne uniči in stalno sledijo gostom. V drugem polčasu pa pokažejo Rimljani znake utrujenosti in v deseti minuti jih Goričani dohitijo. Vendar pa se postavijo gostje znova v vodstvo. Goričani dajo v zadnjih minutah vse iz sebe in res je rezultat minuto pred koncem 45-44 z» Rimljane. Tedaj zagrešijo rimski igralci prekršek na Zorziju in sodnik mu prisodi dva kazenska strela. Prvi pade v koš, drugi pa ne: Zorzi je bil preveč vznemirjen. Tedaj slišimo sodnikov zaključni žvižg.

Goriziana mora sedaj odigrati še štiri tekme, a je na predzadnjem mestu. Če bo v vseh štirih tekmah igrala tako, kot je igrala v nedeljo, se bo morda rešila, drugače pa...

Tudi sosedje iz Gradiške so dosegli neodločen rezultat. Namesto treh starejših igralcev, ki so manjkali iz opravičljivih vzrokov, so nastopili mlajši igralci, ki so navdušili.

Ostali dve tekmi sta se končali po pričakovanju: Pavia je doma premagala Junghans, Benečane Reyerja pa je v Pesaru premagal Benelli.

LESTVICA:

Borletti	18	17	0	1	1206	904 34
Gira	18	16	0	2	1043	902 32
Virtus	18	11	0	7	1052	897 22
Triestina	17	9	1	7	989	1020 19
Pavia	18	8	2	8	879	996 18
Roma	18	8	1	9	915	991 17
Benelli	17	7	1	9	858	891 15
Junghans	18	7	1	10	886	910 15
Varese	18	7	1	10	999	967 15
Reyer	17	5	1	11	848	905 11
Gorizia	18	5	1	12	807	941 11
Itala	17	1	1	15	813	1003 3

Goriški šport

PRO GORIZIA — LANCIA 2-1 (0-1)

Pro Gorizia je pokazala v zadnjih tekmah voljo do obstoja v tej kategoriji in tudi igra njenih igralcev je postala boljša kot v prejšnjih tekmah prvenstva, zaradi katerih si je Pro Gorizia pridobila nezavidljivo zadnje mesto na lestvici. A v teh tekmah ni prišlo do zmage. Goričani so zbirali samo po eno točko v vsaki tekmi. Včerajšnji dve točki pa sta ji odprli možnost, — majhno sicer, — da ostane v svoji skupini. Zadnje mesto v lestvici je namreč prepustila tržaški Libertas. Poročila iz Bocna pravijo, da so Goričani prevladovali ves čas na igrišču in da so si zaslužili tudi aplavz publike, ki je bila navdušena nad njihovo igro. Gole za Goričane sta dala Bressan v 27. minuti in Magrini v 42. minuti drugega polčasa. Prihodnjo nedeljo bo Pro Gorizia igrala doma proti ekipi Sacilese, ki je sedaj na tretjem mestu v lestvici.

JUVENTINA — CORMONESE 0-0

Juventina bi se bila morala v nedeljo maščevati za tri zaporedne poraze, a morala je nastopiti kar s petimi rezervnimi igralci. Zaradi tega se je morala postaviti v bran. Gostje pa so stalno napadali, a so zadeli večkrat prečko. Če bo Juventina tako igrala še v prihodnjih tednih, bo brez dvoma izpadla iz svoje skupine. Sedaj se namreč nahaja na trinajstem mestu, ki je že v nevarni coni. Upajmo, da si bo opomogla v prihodnjih tekmah. V nedeljo bo igrala v Tržiču.

ŠAHOVSKI TROBOJ SREDNJEŠOLCI - NOVINARJI - GLEDALIŠČE

Novinarji - srednješolci 3:1

Doslej še niso nastopili gledališčniki

Kar na lepem so treščili nad nas srednješolci-šahisti: predlagamo vam šahovski troboj, igrali bi mi, vi novinarji in gledališče. Odreči nemogoče. Še v večje nevarnosti so nosili novinarji glavo naprodaj, pa bi sedaj pokazali, da se boje. In stvar je sprejeta, seveda, tako, načelno. Treba se bo še sestati, se pomeniti, določiti dan itd. itd. Toda dijaki imajo vse bolj enostavno zamišljeno: igrali bi jutri, kajti potem imamo mi še druge stvari na programu. Dobro, sprejmemo tudi to, samo za uro se moramo še pogoditi. Pa tudi tu ni treba pogajanj, kajti srednješolci kar določijo čas: mi pridemo ob pol sedmi iz šole, to je za nas najbolj ugoden čas. Tako nimamo kaj izbirati in ne preostane nam drugega, kot da sprejmemo dan in uro in pridemo na določeno mesto (tudi mesto so določili dijaki!).

In tako so se včeraj proti večeru zbrali ob štirih deskah reprezentanti srednješolcev in novinarjev. Za prvo desko sta sedla osmošolec Jože Lakovič in prekaljeni šahist Marjan Medvešček, ob drugi sta zaverovano zrla v figure Miloš Pahor (poznan tudi kot flavtist) in Dušan Hreščak, pri tretji deski zaradi opravičene zadržanosti predstavnika novinarjev prve pol ure ni nihče sedel, (kar pa ni vplivalo na trajanje dvoboja, kot bomo pozneje videli,) in končno sta ob četrti deski igrala Drago Pahor (srednješolec in ne kdo drugi!) in pa Jože Koren.

Še precej časa ni bilo kakih znakov, da se partije nagibajo na to ali na ono stran. Toda na četrti deski je imel srednješolski reprezentant med ugrabljenim plenom dlje časa kmeta več.

Ko so se partije že dobro razvile, je prispel četrti predstavnik novinarskega moštva, Mitja Volčič, kateremu se je usedel nasproti skoraj nerad Bruno Zlobec. Na tej deski je igra zavzela dokaj hiter tempo, ki ga je diktiral predvsem Volčič. Vse je šlo precej tako, kakor je on hotel in zato ni bilo tako zelo čudno, če se je ta partija končala pred ostalimi.

Medtem so se dogodile na prvi deski hude stvari: Medvešček je spregledal, da mu grozi izguba kraljice. Če bi mogoče nasprotnik v nadaljevanju tako slabo igral, da bi bilo mogoče izvleči vsaj remi... Toda Lakovič ni niti najmanj mislil na kaj drugega kot na zmago. In res se je moral Medvešček vdati.

Toda prej se je še končalo na ostalih dveh deskah. Na četrti sta nasprotnika dokaj očistila bojišče. Pahor je spravil kmete že precej naprej z očitno tendenco, da si zopet pribori kraljico. Vse to pa mu je Koren z nekaj manevri svojega tekača preprečil in kmalu nato nasprotnika tako oslabil, da se je vdal. Tedaj je bilo stanje: 2:0 za novinarje. Pahor Miloš, ki se je Hreščaku dolgo upiral, je končno le zašel v zagato, iz katere ni bilo več rešitve — 3:0. Ostala je torej edino partija med Lakovičem in Medveščkom, o kateri smo že povedali, kako se je končala. Tu so dijaki dobili svojo edino točko, tako da se rezultat glasi: novinarji — srednješolci 3:1.

Obojni morajo še odigrati dvoboj z gledališčniki. Verjetno ti komaj čakajo, kako bi zdrobili kosti tem in onim. Mogoče jih bodo res, mogoče tudi ne.

Srednješolcem, organizatorjem turnirja, pa je treba za njihovo podjetnost čestitati.

V nedeljo 4. t. m. ob 11. uri dopoldne se bosta srečali enajstorici slovenskega srednješolskega društva v Trstu ter mladinskega nogometnega društva «Aurora» iz Skednja v prijateljski tekmi.

Vabljeni vsi simpatizerji in navijači obeh enajstoric.

Tako mislimo mi:

Atalanta - Spal	1		
Bologna - Novara	1		
Fiorentina - Lazio	1		
Inter - Juventus	1	X	2
Legnano - Milan	2	1	
Roma - Palermo	1		
Sampdoria - Genoa	1	X	2
Torino - Triestina	1		
Udinese - Napoli	1	X	
Catania - Messina	1		
Como - Pro Patria	1		
Modena-LanerossiVic.	1	X	
Maglie - Venezia	X	1	
Fanfulla - Verona	1	X	
Sanremese-Livorno	1		

Gavilan-Olson ob 4. uri zjutraj

Dvoboj Gavilan - Olson se bo pričel v Chicagu ob 21. uri, to je ob 4. uri zjutraj po našem času in torej prepozno, da bi v tej številki lahko že objavili rezultat.

INNSBRUCK, 2. — Avstrijski olimpijski odbor je zaprosil za organizacijo zimskih olimpijskih iger v letu 1960.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI št. 6 III. nad. — Telefon številka 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502 — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20 — Telefonska številka 37-338 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15 - 18 — Tel. 37-338 — Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca trgovski 60, finančno upravni 100, osmrtnice 90 lir — Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 25.- din. — Tiska Tiskarski zavod ZTT — Podružn. Gorica Ul. S. Pellico 1-II. Tel. 33-82 — Rokopisi se ne vračajo.

NAROČNINA: Cona A: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. Fed. ljud. repub. Jugoslavija: Izvod 20, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun za STO ZVU Založništvo tržaškega tiska Trst 11.5374 — Za FLRJ: Agencija demokratičnega inozem. tiska, Drž. založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tek. račun pri Narodni banki v Ljubljani 606 - 7 892 — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst